

CASUS QUARTUS.

Bernardus in carcere positus, & per inferioris iudiciorum sententiam ad triremes damnatus, ad Superiorum nihilominus appellat, ut vel gratiam aliquam consequatur, vel saltem executionem dictae penae aliquantulum differat, sciens jure sibi esse illatum. Nunc vero solitus in Nativitate Domini confiteri, de justa sententia se appellasse exponit.

Queritur: An sic appellaverit mortaliter, & possit absolviri, si prima sententia quamprimum non obediatur?

Resps. Peccasse mortaliter, nec posse absolvitur, qui nemini iuste, & juridice condemnato licitum est legitimo judicii resistere; appellare autem est resistere: *Tum quia sic appellans infert damnum iusticie, & reipublice, eo quod seipsum illis proportionibus ministri, & judices, vel cunctator, vel corrumpuntur, & restant sceleris impunita.* *Tum quia obedientiam violat, quam iudicii debet, iuxta illud Apost. ad Rom. 13. Omnis anima potestatis subtilioribus subdita sit;* jam autem appellatio est quodam recusatio iudicis, & ab eius obedientia exceptio.

Accedit, quod appellations conceduntur ad tollendum gravamen, extra de Appellat. c. Ut debitis. Sed qui iuste est condemnatus, nullum patitur gravamen; igitur si non servat sententiam iudicis, offendit iudicem, & injuriat facit iudicii, quia frustane appellat ab eo. Et in iure hujusmodi appellations non recipiuntur. Unde Trid. sess. 13. de Reform. c. 1. reprehenduntur illi rei criminum, qui ad evitandas poenas, & Episcoporum fugienda iudicia, querelas, & gravamina simulant, & appellations diffugio iudicis processum impediunt, & remedio ab innocentie praesidium instituto ad iniurias defensionem abutuntur.

Nec dicas t. naturalis ratio dictat, quod ad se, suaque defendenda possit quis uti juris tutela, & beneficio, ut patet ex causa 2. q. 6. per totam.

2. Idem est causarium civium, ac criminalium ordo, ac est causarium naturalium; sed in causa naturalibus inferior influxui superioris subiecti est; ergo & inferior Iudex a superiori pendebit, & ideo ab illo ad hunc appellare nulla erit inobedientia.

3. Damnatus iuste ad mortem potest a carceribus, eosdem etiam rumpendo, effugere: ergo multo magis licet ab Superiori Iudicem appellare.

Resps. enim: Priora dues procedunt, quando de aquitate sententiae dubitatur, tunc enim, quia inferior iudex fines juris transgreditur, & ab ordine Superioris exorbitat, licetum est subditus ad Superiorum recurrere. Secus autem est, quando liquido constat sententiam esse iustum, & reum damnari recte juris ordine.

Ad 3. *dispar est ratio*, damnatus etiam iuste, potest fugere, quia nulli per talium fugam, qui vita sua provides, iniuriam irrogat, iuxta Cofet. 2. q. 2. art. 60. art. 3. & 4. At appellans a iusta sententia, seipsum calumniose defendit in iudicis virtutem, adversarii damnum, & reipublica nocumentum, non modo, quia delictum impunita esse, quantum in se est officit, verum quia impedimentum est iudicis, me in aliis videndi causa occupetur. Nec talis usus appellandi tolerandus est a Confessariis, cum sit abusus apertissimus, nocivus iudicis adversario, & reipublica, ideoque delictum mortale, ut obligandus sit ad restituenda omnia dama, & interesse, quae ex sua iusta appellatione provenierunt.

CASUS QUINTUS.

Christiani apud Turcas captivi, & in eorum tricremibus ad remigandum catenis vinciti, qui busdam religiosis ad eos pro redemptione solita facienda venientibus sunt confessi, & inter alia peccata, de hoc uno maximè dolebant, quod contra

Christianos in dictis tricremibus remigare essent coacti, timore certo mortis, quia id non facientes occidebantur, vel percussionibus durissimis, & morte pejoribus sapientie afficiebantur, Confessores tamē eosdem nolunt absolvere, nisi firmiter proponant, mortem prius subire, quam sic remigando contra Christianos opem Turcis ferre.

Queritur: An in excommunicationem aliquam sic remigantes incidant, possintque non deistentes ob metum certa mortis absolviri?

Resps. Praefatos Christianos peccare mortaliter sic remigando, nec excusari metu mortis, aut coactione verberum, nec posse absolviri, si non deistant, non tamē incurrit excommunicationem.

Quod peccent, quia contraveniunt Præcepto Dei, qui non occidendo, relato in cop. *Quid si omnes 32. quest. 7.* quo præceptio non solem comprehendunt, qui occidunt, vel occidere, aut injuriant, pugnare volunt, sed etiam qui occidenti, vel injuriant, pugnare aliquo modo auxiliantur, consultant, vel consentiant. Jam autem Turce aggreduntur Christianos tricremibus, ut eos occidant, seu iustice debellent, & remigantes auxilium præstant remigando.

Quod vero mortis timor, catenarum coactio, & verberum acerbissima afflictio illos non excusat, probatur. *Tum quia oportet omnia mala pati potius, quam malo culpam consentire.* *Tum quia ea, que sunt intrinsecè mala, quoquem metu fiant, sunt peccata letalitia, ea quod sint voluntariae efficaciter, alias non sequentur opus.* Addit, quod cum isti velint simpliciter vivere, volunt etiam simpliciter medium, quod est remigare, ut docet S. Thom. 1. 2. quest. 6. art. 6.

Quod non incurrit in aliquam Excommunicationem, probatur, *tum quia non est credendum, piam matrem Ecclesiam intendere excommunicatione ligare eos, qui mortis timore, cadente in constantem virtum addicti, seu vinculis, ac verberibus coacti, & quasi nolentes, auxilium præstant infidelibus contra Christianos; dederit enim elementum Maledictum obligare ad observantium suorum præceptorum filios suis cum evidente vita pericolo: & ideo sicut tempore mortis excusat à jejuno, ab audienda Missa, & ab aliis Ecclesiasticis Præceptis, ita etiam a censuris.* *Tum quia leges humanæ, eti obligent in conscientia, quam tamen obligant cum discriminis vita, nisi materia, circa quam lex humana fertur, postulete ex se ut pro illa morti nos offeramus, ut si lex præcipiat quodnulli pertinet ad bonum commune, properet quod teneamus vitam exponere, aut aliquid pertinet ad religionem, vel fidem. Et ideo tenetur in his solim casibus leges Civiles, & Ecclesiasticae servare cum discriminis vita, non ea præcise ratione, quod legi humana id præcipiat, vel ea cum tam evidenti periculo sit servanda, sed quia naturali, & Divino iure prohibetur materia illa, de qua est talis lex.*

Nec obstat cap. *Sacris, de His quæ vi, metus, et causa sunt;* ubi definitur cum communicato communicantere peccare mortaliter, si ex gravi metu cum illo comunicet, & incurrite excommunicationem. Resps. Id esse intelligendum de Communicante cum scandalo, vel in eodem crimen, & delicto, ob quod alter est excommunicatus: iste siquidem communicationes sunt iure naturali, & positivo.

Tandem, quod hujusmodi Christiani sic remigantes nequeunt absolviri, si non firmiter proponant mori potius quam remigare amplius contra Christianos, patet, quia non habent firmum propositionis desistendi a peccato, ac proinde neque sufficientem contritionem ad hoc, ut a peccatis absolvantur.

Neque officit 1. Ut vim, ff. de Just. & Jur. ubi dicuntur *Quod quicunque ob tutelam sui corporis fecit, iure fecisse videtur,* & l. Is. *dammum, S. 1. ff. de Just. & Jur.* que habet: *Eius nulla culpa est, cui necessitatis est.*

De Poenitentia.

parere. **Resps.** Leges illas esse intelligendas, in casu, quo quis aliquid facit, vel occasione infert illi, à quo timeret vexari, & occidi, non autem quando aliquid facit, vel auxilium præstat contra innocentem, à quo non opprimitur, ut faciunt prefati remiges contra Christianos; possent enim vīse tueri contra Turcas, à quibus sibi vis infertur, & eos occidere, ut se liberent à metu mortis inferendæ, sed non debent, nec possunt adjuvare. Turcas contra Christianos à quibus nulla vis, aut iustitia sibi in fertur.

Quod si quis instet, captivos coactos timore mortis, fabricantes tricremes Turci contra Christianos, non peccare mortaliter, cum nulla lege sit prohibitum, ne quis suo iure utatur, licet inde tertius damnum patiatur, l. *Nemo dannum, ff. de Reg. Jur. & I. Scientiam, S. Qui cum alter, ff. ad l. Aquil.* Et quavis Deus præcipit, ut diligamus proximos, non tamen præcipit, ut eos, & eorum bona præferamus vita nostra, ergo videtur similiter quod remigantes non peccent lethaliher.

Resps. Disparitatem esse de fabricante tricremes, & de remigante; nam prima actio, eti redundant in damnum Christianorum, non tamen est cooperativa talis damni, tamquam immediate directa ex se, vel intentione operantis in tale damnum, & ideo metus mortis excusat, ne talis cooperatio sit peccatum mortale. At remigante in dictis tricremibus in damnum Christianorum est actio immediate directa in oppugnationem Christianorum, seu in damnum tertium nam hujusmodi impugnat, & damnum ex ipsorum opere insurgit, quatenus in actu damnificandi open præstar.

CASUS SEXTUS.

Andreas debitor est mille aureorum, & cum sit transactus terminus solutionis, possit statim sine emergente damno, summam illam omnem persolvere, differt tamen usque ad alterum annum, ob aliquod emolumen, quod sibi prout venturum inde sperat, & ne will pretio sua vendat; creditor vero est dives est, nec dictis eger pecunias, postulat instanter solutionem, nec vult dictam dilationem concedere.

Queritur: An Confessarius debeat cogere Andream ad statim solvendum, & possit cum absolvere, cum dilatione solutionis?

Resps. Confessarius posse dilationem dare debitori, quoties videt, quod non ita citio, vel non ita commode, aut non sic utiliter, ac dilationem concedendo, rem suam creditor recuperabit. *Tum quia nam si penitens non absolvetur, forsitan creditor numquam sum recuperaret, vel non nisi magno fastidio.* *Tum quia creditor, licet voluntate passionis obcoacta non consentiat in tali dilatione, consentit tamen voluntate recta, & Christiana, quia sibi debet velle bonum suum, absque detrimento alterius, & ita Confessarius de consensu virtuali creditoris, potest dicere dilationem: eo quod si omnia sciret creditor, quae sit Confessarius, eamdem nequam denegaret, arg. 47. dist. cap. *Sicu bi, & cap. Si quis, de Reg. Tum etiam, quia sic consulunt penitenti, ne recedat à Confessario desperatus,* l. *Soleundo, ff. de Negotiis gesti, & l. Ait prator, S. 1. ff. de Min. Tum denique, quia moraliter loquendo, id quod fieri negat sine magno detramento, reputatur impossibile. Et ideo cum debitor magnum incurat rerum suarum damnum, si statim solvat, nullumque inferat creditori documentum, ex dilatione ad certum breve tempus, sequitur, quod pro illo temporis articulo non est simpliciter solvendo.**

Nec obstat, si dicatur, quod præceptum de restituendo est negativum, & ideo ad semper, & pro semper obligat: quia alienum retinere invito domino semper prohibetur; dicitur id quidem esse verum, quantum

do alienum retinetur contra domini voluntatem, sed non est sic in nostro casu; Andreas enim non tenet illi mille invito domino, sed volente domino & hoc est vele debente, debet enim vele, ut tempore opportuno restituat. Quod si contrarium vult, inordinatum habet voluntatem, estque cum illo, ac cum furioso agendum, cui proprius gladius non debet reddi, ut in damnum aliquis vergat, arg. c. *Qui emendat, 5.* Et hoc à Confessario magnopere norandum, ut in quod creditorum negotium utiliter gerunt, & debitorum conscientiis magnopere consulunt. Si tamen creditor sit in equali necessitate, non potest debitor absolviri, nisi satisfaciatur.

EXAMEN VI.

De Qualitate Confessionis.

S. Thom. in Suppl. quest. 9. per 4. art.

QUÆRO I. Quæ sunt qualitates ad legitimam confessionem requisitas?

C. Resp. 1. Angel. Doct. art. 4. assignat sexdecim contentas his versibus:

Sit simplex, humilis confessio, para, fidelis, Atque frequens, nuda, & discreta, libens, verecunda, Integra, secreta, & lacrymabilis, accelerata, Fortis, & accusans, & sit parere parata,

Explanatur singula cum S. D.

1. *Simplex.* Ut penitens cum peccato nihil dicat, nisi quod ad ejus quantitatem spectat, omittingat omnes inutiles discursus, & impertinentes circumstantias.

2. *Humilis.* Ut penitens omnino se abjectiat, & se miserum, & infirmum confiteatur. Item ut confiteatur cum reverentia, capite nudato, genibus flexis, &c.

3. *Pura.* Ut fiat debito fine, nimis ex parte intentione Deum placandi, & veniam obtinendi.

4. *Fidelis.* Seu ut sit vera, nec dicantur peccata, quæ non sunt commissa, sive mortalia, tunc enim esset mendacium mortale, & simul sacrilegium, quia annularet Sacramentum sive venialia. De quo vide Exam. 4. num. 53. R. 7. & 8.

5. *Frequens.* Propter eximios fructus, quos confessio partit, quia in re standum est consilio Directoris conscientiae.

6. *Nuda.* Ut omissa obscuritate fiat verbis claris, non ambiguis, nec affectatis.

7. *Discreta,* seu prudens. Est autem haec discreto, non solum ut peccata presertim carnalia dicantur terminis honestis, & modestis, sed etiam, ut S. D. ait, ut homo majora peccata cum majori pondera confiteatur.

8. *Libens,* id est, voluntaria, libera, non coacta, nec facta ex meo, v. g. excommunicationis, aut mulierum: quia tamē confessionem non invalidat, modo alias recte fiat.

9. *Verecunda.* Ut penitens ex horro turpitudinis peccati erubescat, tum coram Confessario, tum in sua conscientia, nec jaclit se de peccato. Quæ verecundia plurimum conferit ad satisfactionem.

10. *Integra.* Ut nihil taceatur, quod ad confessionem spectat. Sed de hoc plura postea.

11. *Secreta* ob conditionem fori, in quo de occulito agitur, ne quis seipsum difamet publice.

12. *Lacrymabilis,* puta, lacrymis mentis, qui est dolor, ac displicientia peccati.

13. *Accelerata;* Ut confiteatur statim, nec diu torpescat in statu damnationis.

14. *Fortis.* Ut penitens operetur immobiliter, & propter verecundiam veritas non dimittatur, nec

Tract. XIII. Exam. III.

tumor, ac pudor à confessione deterreant.
15. *Accusans*, nimicrum ex parte confitentis, ut se non excusat, nec alium accuset.

16. *Parere paratu*; nimicrum Sacerdoti, tamquam Christi Vicario, ejus consilii obediendo.

Resp. 2. Ex his qualitatibus aliquæ sunt de necessitate confessionis, nimicrum ut sit fidelis, non confitendo scienter mortale, quod commissum non est. Ut sit integra integrata formalis, de qua postea. Ut sit lacrymabilis, quia sine dolore non subsistit. Aliæ sunt de consilio, sed ad melius esse, nisi tamen aliquæ eorum sumuntur nimis rigorosæ, ut patet consideranti.

CASUS PRIMUS.

Titus confitens solitus fuit ex schedula impressa, in qua continebantur varia peccata, & circumspectantia diversorum peccatorum: de his omnibus se accusat, tamquam si fuissent ab illo commissa, putans, se majorem actum humilitatis exercere, quod de pluribus se accuset, & ea confitendi forma semper est usus, nec umquam à Confessario de contra admittitur.

Quæritur: An Titius peccat mortaliter, nō bona fide, & devotio, quam habet in tali modo confitendi, quamvis in multis illis falsitatem dixerit, ipsum excusat?

Resp. Si Titius tali modo, & forma confitendi usus fuerit, animo ut sacerdotem decipiat, & confessionem injuriam afficeret, peccavat mortaliter: tum quia se accusavit de his, que non perpetravit, & ita mentitus fuit in re spectante ad iudicium Dei: tum quia cum sit saltem dubius, an illa omnia commiserit, affirmat certò, & indubbiè se peccasse: quae esse mendacia in prejucidio tantu*m* Sacramenti Confessionis patet, & esse sacrilegium, quatenus ex parte sua vult absolumente dare super mendacia. Sed si id facit bona fide, & ex pure simpliciter, putans se benefacere, dum tutiore viam credit sibi eligere per tales impressas formas se accusando, non peccat tunc mortaliter: tum quia arg. cap. *Animadversum* 22. quest. 2. dicitur mendacia esse, falsam vocis significacionem cum intentione fallendi; & cum hanc non habeat, videatur, quod non mentitur formaliter, sed solum materialiter. *Tum* quia in iudicio interiori, sicut in omni alia materia subiectio, & re levitas a mortali excusant, secundum *S. Thom. I. 2. quest. 88. art. 5. ad 6. & 2. 2. quest. 53. art. 3.*

Advertendum tamen, quod quando penitentis nullum peccatum mortale, aut veniale confiteretur verum, sed omnia falsa, peccaret mortaliter, non quia in iudicio mentitur, sed quia subiicit Sacramentali absolutioni pro materia id, quod nequamquam est materia, & sic quantum est ex parte sui vult formam Sacramentalis in non materia, & in falsum induci, quod est apta ad Sacramentum.

Non valet dicere: Idem videtur iudicium de eo, qui cum aliis mortalibus, aut venialibus veris commiscerat alia peccata falsa, nam etiam illi efficit, ut forma Sacramentalis incassum, & inaniter applicetur materia falsa, & non idonea.

Resp. Disparitatem ere, quia in priori casu nulla prorsus erat materia ad absolutionem idonea, sed in secundo casu est aliqua, & sic penitentis vult saltem implicitè, ut ea cada supra eam partem materiæ, quæ est apta ad Sacramentum.

Nec etiam obstat *S. Daci* 2. 2. quest. 60. art. 1. qui affirmit omne mendacium in iudicio dictum esse mortale. Dicitur enim id intelligi primo de mendacio, quod est contra ipsum iudicium, ita ut dicatur animo fallendi judicem, & frustandi ejus sententiam, non autem de mendacio, quod est impertinens, nec dictum animo fallendi, sed ex dampno simplici consuetudine confitendi per confessio-

nalia.

2. Dicitur: Quod intelligitur esse mortale ex suo genere, sicut qualibet alia iniquitia, sed potest esse veniale in specie, & quando est mendacium materialiter tantum, & dictum non animo fallendi, sed seipsum magis humiliandi. Ex his

Coligimus 1. Eum qui de mortalibus ante legitime confessu[m] mentitur, rarissime peccare mortaliter, quia tale mendacium non est de re ad iudicium necessaria: paccata enim confessu[m], & ritè absoluta, non sunt de necessitate in confessione exprimenda, sed id pendet ex libera voluntate confitentis.

2. Illud, qui confitetur veniale, quod non fecit, dummodo ab sint vera, de quibus confitetur, & absolvitur, non mentiri mortaliter, quia licet mentitur, non est falsitas in materia necessaria, & mentitur in re levi, nec omnino repugnat veritati forme. Sicut qui guttam aquæ odoreferre commisceret cum aqua naturali ad baptizandum, dummodo id non faceret ad inducendum falso ritum, sed indiscreta devotione verum Sacramentum conficeret, proferoform formam Baptismi supra aquam naturalem.

3. Quod etiam si quis dicat, se velle facere confessionem generalem, & in medio mutato proposito confitetur solum aliquæ peccata praterita, sed non omnia non peccare mortaliter, quia non mentitur in materia necessaria, cum illa fuerit confessu[m], tum etiam, quia non decipit Confessarium in suo iudicio, quia iste ea solum debet judicare, quæ penitentis confitetur, & non illa, quæ non vult confiteri.

QUÆRERO II. Potestne dari confessio Sacramentalis valida, & informis, sicut potest dari Sacramentum Baptismi, Confirmationis, &c. validum, & informis, non quod sit sine forma, sed sine effectu, subiecta tamen in valore?

Cl. Quod hanc questionem non est tanta difficultas de aliis Sacramentis, ac de hoc, utpote cuius materia proxima sunt actus ipsiusmodi penitentis. Resp. cum *S. Thom. art. 2. affirm.* in uno casu, quando nimicrum attrito non est generalis, nec se extendit ad peccata ex inculpabili obliuione in confessione omissa, v. gr. habet quatuor peccata mortalia, & ex his tantum confiteretur tria, cum atrofite de his, supernaturali quidem, attamen ex motivo particulari deformitatis trium peccatorum, quartum vero ex naturali obliuione omittit; proinde de eo nullatenus nec virtualiter, vel implicite dolet, quia omnino putat se illum non commissee.

Ratio 1. Sacramentum validum, & informe diciatur, quod habet omnia sua essentialia, & tamen gratiam non causat: Sed sic est in casu positivo. Ergo. Min. pro 1. parte prob. Essentialia hujus Sacramentorum, dolor, confessio formaliter integræ, & absoluæ: Sed in illo casu datur dolor seu attritio supernaturalis, licet hæc per accidens, nimicrum ex naturali obliuione, se non excedat ad peccatum omissum. Item quia obliuio est inculpabilis, datur confessio formaliter integra: & accedit absolutione. Ergo. Min. pro 2. parte *supponitur*. Ergo.

Ratio 2. Effectus cause efficientis est illa posterior, & potes causa esse sine illo, cum nec sit de essentia, nec proprietas ejus, & essentia cause, & signi practici sufficit causalitas in actu primo: Sed gratia est effectus Sacramenti in suo valore constituti, tamquam cause efficientis. Ergo. Subsumo: Sed juxta dicta Sacramentum esse informe nihil est aliud, quam illud esse sine effectu seu gratia. Ergo.

Nota. ex eo, quod *Tract. Secunda* 14. c. 4. in attractione non separat, vel distinguat rationem partis Sacramenti à ratione dispositionis ad gratiam, solum colligi, quod eadem attrito per se, & regulariter sit simul pars Sacramenti, & actu disponat ad gratiam; cum quo stat, quod per accidentem primum possit esse sine secundo propter obicem ex parte subjecti, qui quamvis in casu positio non sit positivus, id est, voluntarius, est tamen negativus, seu in-

De Pœnitentia.

setur ab integratæ confessionis, vide *Tract. 2. Ex. 2. num. 4.*

Resp. Si Confessarius timeat, ne audiendo integratæ confessionem inficiatur mörbo lethali pœnitentia, v. g. tempore pœnis, quo case ali privarentur suo Pastore.

6. Si peccatum non possit manifestari nisi manifestando complices, cui ex immanifestatione imminent grave dannum. De quo postea.

CIII. Resp. 4. De obligatione confitendi circumstantias, sive specimen mutantur, sive solim aggravantes, vide supra *Tract. 3. Exam. 2. num. 26. & 27.*

At Confessio possit dimidiari ex eo quod penitentis v. gr. feminina timeat Confessarium: à se scandalizandum, vide supra *Tract. 7. Exam. 7. num. 140.* **Do casu,** in quo audientur sola reservata, vide supra *Exam. 2. num. 21. in Resp. ad 4.* vide, etiam, unde sumatur multiplicatio numerica peccatorum, supra *Tract. 4. Exam. 4. num. 32. & 33.*

Nota. inter Propositiones dannatas ab Innocent. XI, esse etiam hanc num. 59. *Læt sacramentaliter absolvere dimidiat tantum confessio ratione magni concursus Penitentium, quidam v. gr. poterit contingere in die magna alijus Festivitatis, aut Indulgencie.*

CIV. Resp. 5. Sola verecundia non excusat ab integratæ confessionis.

Ratio: Quia vel quæ non verecundatur sumnum Bonum graviter offendere, non debet verecundari coram pedibus Salvatoris se humiliare plenè, & integrè confitendi deficit.

Quid sentit de puerâ, que ex verecundia unum mortale omisi, attamen postea spiritu paenitentiae adfirmit propriei illud confiteri in proximo Paschate, quo adveniente conscientiam sollicite, quantum potest, discutit, sed illius peccati omisi non recordatur, & in hac obliuione manet quinque annis, nimicrum quia fundate putat, vel timet Confessarium non servaturum sigillum, vel ex hac scintia illarum grave dannum penitenti, vel alteri. *Hoc notato.*

Resp. 1. Est de fide, & de jure divino, quod confessio Sacramentalis per se debeat esse integræ materialiter.

Ratio patet est officio Judicis, qui non potest legitimè ferre sententiam, nisi causa proba cognita, & ex officio Medicis, qui non potest bene mederi, nisi totam infirmitudinem cognoscat; quia ut ait *S. Doct. art. 2. in c. Medicina*, quia non ubi comperatur, alteri nocumentum praestaret.

Resp. 2. Ad essentiam, & effectum hujus Sacramentorum in quibusdam casibus ob importunitatem physicam, vel moralem penitentis sufficit integræ materialiter.

Ratio: Lex Christi obligat ad integratæ confessionis ratione consentaneam: Sed integræ materialis non semper est ratione consentanea, potest enim vergere contra charitatem proximi, & in damnum eius, ut patet ex casibus. Ergo.

Resp. 3. Casus, in quibus integræ formalis dimidiata confessionis sufficit, sunt

Primo: Si homo mutus, surdus, balbuciens lingue; vel ignoti idiomatici non possit omnia sua peccata explicare. De quo vide supra *Exam. 1. n. 94.*

2. Si penitens sit in articulo mortis, vel amittere loquacem inter confitendum; vide supra de moribundis ib. n. 93. & 94.

3. Si tempore pœnis, naufragii, vel instantis periculi prælii rationabiliter timerit.

4. Si Confessarius aliquorum confessiones excipiendæ, alios negligat, poterit plures aliquod peccatum confitentes simul absolvere, in forma loco *Te ponendo* *Vos.*

5. Si peccatum omittatur ex invincibili ignora-

ncia, vel obliuione, de quo vide supra *Tract. 3. Exam. 2. num. 23.* An scrupulosus aliquando excu-

setur ab integratæ confessionis, vide *Tract. 2. Ex. 2. num. 4.*

Ratio. Si Confessarius timeat, ne audiendo integratæ confessionem inficiatur mörbo lethali pœnitentia, v. g. tempore pœnis, quo case ali privarentur suo Pastore.

6. Si peccatum non possit manifestari nisi manifestando complices, cui ex immanifestatione imminent grave dannum. De quo postea.

CIII. Resp. 4. De obligatione confitendi circumstantias, sive specimen mutantur, sive solim aggravantes, vide supra *Tract. 3. Exam. 2. num. 26. & 27.*

At Confessio possit dimidiari ex eo quod penitentis v. gr. feminina timeat Confessarium: à se scandalizandum, vide supra *Tract. 7. Exam. 7. num. 140.* **Do casu,** in quo audientur sola reservata, vide supra *Exam. 2. num. 21. in Resp. ad 4.* vide, etiam, unde sumatur multiplicatio numerica peccatorum, supra *Tract. 4. Exam. 4. num. 32. & 33.*

Nota. inter Propositiones dannatas ab Innocent. XI, esse etiam hanc num. 59. *Læt sacramentaliter absolvere dimidiat tantum confessio ratione magni concursus Penitentium, quidam v. gr. poterit contingere in die magna alijus Festivitatis, aut Indulgencie.*

CIV. Resp. 5. Sola verecundia non excusat ab integratæ confessionis.

Ratio: Quia vel quæ non verecundatur sumnum Bonum graviter offendere, non debet verecundari coram pedibus Salvatoris se humiliare plenè, & integrè confitendi deficit.

Quid sentit de puerâ, que ex verecundia unum mortale omisi, attamen postea spiritu paenitentiae adfirmit propriei illud confiteri in proximo Paschate, quo adveniente conscientiam sollicite, quantum potest, discutit, sed illius peccati omisi non recordatur, & in hac obliuione manet quinque annis, nimicrum quia fundate putat, vel timet Confessarium non servaturum sigillum, vel ex hac scintia illarum grave dannum penitenti, vel alteri.

Ratio: Sufficit iterare illam confessionem invide faciem, omniaque peccata in ea confessâ denud confiteri.

Ratio: Cum obliuio fuit inculpabilis, alij confessiones illo quinquennio factæ fuerunt valide. Ergo.

CASUS SECUNDUS.

Petrus confitetur Sacerdoti se commisso sapienti peccatum blasphemie, seu fornicationis, & interrogatus, quoniam illud commisit, respondet, se quumq[ue] in praecedentibus confessionibus fuisse interrogatum de numero, nec illud numquam distincte explicatus.

Quarunt: *An debat precedentis confessionis iterare, vel quid oportet facere, ut perficiat absolutionem omnium predictorum consequatur.*

In primis certum presupponitur, peccatore teneri ad certum numerum suorum peccatorum, quem habent in memoria, quod si non recordetur, quoniam aliquod peccatum commisit, tenetur secum præmetari, quod vicibus in die, vel hebdomada aut mensi in illud inciderit, & patet facere tunc Confessari, cum numerum qui sibi videtur verisimilior, & si culpa sua lata sit, quod non recordetur, vel pudore, vel hypocrisy subiecti aliquod ex numero, peccatum mortali, nec confessio est valida; nam peccatorum numerus, cum non sit circumstantia, sed additio peccatum absolvere, eodem precepto quo teneat omnia sua peccata confiteri, adstringitur etiam numerum determinatum recensere. *Nec satis est dicere,* peccavi sapienter in hoc genere peccati, cum verbum illud sapienter non explicit numerum, possitque verificari, & intelligi de numero denario, immo & de binario.

Hoc supposito, Resp. quod si Petrus consulto, & doloso numero non expressi, precedentis confitentia.

ffessiones repetere tenet; si vero ob ignorantiam, ut qui de tali re numquam à Confessario interrogatus, & putabat, satis sibi sceleris in specie enumerare, tunc non tenebitur ad reiterandas confessiones, sed satis erit, si exprimat, quod vicibus in praeteritam culpam inciderit. *Ratio est*, quia et si ignorantia Juris Divini communiter non excusat à peccato, & ideo cum ex Jure Divino teneretur Petrus confiteri singula peccata, ut sacerdos rectum iudicium de persona facere possit, peccaveritque proinde numerum non exprimendo; excusat tamen ignorantia, nec peccat non poenitendo, vel non confitendo specialiter. Quemadmodum pueri, qui grandiores facti non agnoscunt esse peccatum mortale, quod alius omiserint confiteri, non tenentur confessiones praeteritas reiterare, sed sat est, ut illud nonrunt, confiteri. Cupam autem rejecendam esse inter Confessores, qui cum audiunt penitentem accusantem se de aliquo crimen commisso, non ab eo postulant, quod vicibus nullum perpetratum fuerit, cum sit ipsorum munera ea omnia, quae ad rectam confessionem sunt necessaria, & in quibus vident penitentem defecere, edocere, & instruere.

CV. Quid dicendum de illis, qui duos habent Confessarios, quorum unius tamquam extraordinarii, contentur mortalia, alteri ut ordinario, veniales?

Dico 1. S. Thom. opus. 64. eos non laudat, ait enim: Hoc faciunt illi, qui timent decipi à Confessario, vel reputari minus boni, plus timentes humanae reverendiam, quam divinam, offensam & plus amantes laudem extrinsecam, quam intrinsecam laudem. *Hinc communiter*, non debet practicari.

Dico 2. Ille modus confitendi non ludit integratem formaliter confessionis.

Ratio: Quia adiunt omnia essentialia, nimis formam, & sufficiens contrito de omnibus mortalibus, & in una confessione exhibetur materia necessaria, in altera sufficiens, seu libera. *Ergo*.

Dico 3. Si quis validus abhorret talia mortalia tali Confessario confiteri, nulla erit culpa dicto modo Confessionem dimidiare.

Ratio est: Quia tunc justa adest causa.

Dico 4. Per accidens fieri potest, ut talis peccet etiam mortaliter, si nimis pro hunc confitendi modum se exposant periculum, quod Confessor si fracturus sigillum, & complice extra confessionem diffamaratur, aut aliud grave malum illatur in bonis corporis, aut fortunarum &c. peccato non debet enim nominare: confessio tamen exit formaliter integra, & valida, & cum effectu.

Videatur pag. 6. Tract. 1. de Requisitis in Confess.

Constit. Benedict. XIV. contra Confessarios nomina complicum exquirentes. Aliae super hac re videri possunt in Appendix.

CVII. Quando resolutis hunc casum? Carnaliter peccarunt Sponsus, & Sponsa, accedunt ad eundem Confessarium, nullo alio presente; Sponsa, uti juxta dicta iure potest, confitetur delictum, & complice, addens, ante 3. septimanas esse commissum; eumque qui immediate post subintrabit, esse suum Sponsum, hic autem de illo peccato nullum facit mentionem, absolvete eum Confessarius?

Dico: Probabiliter videtur non posse Sponsi constanter neganti absolutionem negari, licet fateatur se intra 3. septimanas non esse confessum.

Ratio: Tum quia alias Confessori frangunt sigillum confessionis revelando peccatum Sponsae: Tum etiam quia, esto, non revelasset, non tamen tenebatur magis credere Sponsae, quam Sponsi. *Ergo*.

Quid si Confessarius aliund extra Sponsae confessionem certi sciat Sponsum in confessione mentiri?

Dico: non potest eum absolvere.

Ratio est: Quia grava peccatum est Sacramentum dare indigne.

Soleat hic inquiri super art. 3. S. Doctoris, an confessio Sacerdoti absenti facta, & absolutio ab absente data subsistat? Sed de hoc actum est in Exam. 4. num. 59. quart. 6. ubi vide.

Resp. Probabiliter est, quod probatio confessio nisi integratim possit, immo teneatur penitentis indebet manifestare personam complices verò talis, quando speciem sui peccati nequit aliter explicare, nec ex complicitate illius aliud damnum ei imminet, quam infamia apud Confessarium. Ita clare S. Thom. in 4. dist. 16. quart. 3. art. 2. q. 5.

EXAMEN VII.

De Sigillo Confessionis.

S. Doctor quart. 11. per 5. artic.
QUÆRRO I. Quid est Sigillum Confessionis, de quo iure obligat?

CIX. Resp. 1. Sigillum Confessionis est obligatio, quia Confessarius tenet reticere ea, quæ per confessionem Sacramentalem ei fuerunt manifestata. Vocatur autem sigillum, ad eum modum, quo ea que in litteris sigillo munitis continentur, non sunt manifestabili, sed decreta.

Resp. 1. Hoc sigillum Confessarium obligat iure Ecclesiastico, divino, positivo, & naturali.

1. Parte patet ex c. *Omnis utriusque sexus*, ubi Confessarius strictissime dicit præcipitur sub pena cominatoria depositionis, & perpetuae penitentie, ac reclusionis in Monasterio.

2. Pars patet ex institutione confessionis. Nam qui præcipit finem, etiam præcipit media ad eum necessaria: Sed Christus præcepit confessionem, à qua homines retraherentur, fierique eis odiosa, nisi sigillum stricissime obligaret Confessarium. *Ergo*.

Ratio 3. part. Quia secretum naturale, seu extra confessionem commissum in re gravi sub mortali obligat iure nature, in re levi sub veniali. Secretum autem confessionale semper est in re gravi, ob rationem pro 2. p. adducam. *Ergo*.

Confirm. Revelando secretum naturale violatur fidelitas, quæ iure humano, divino, & naturali obligat ad servandum secretum tamquam depositum quoddam. *Ergo* à fortiori sigillum confessionis.

CX. *Dum de secreto naturali agimus*, dicit mihi, unde cognoscis aliquid dici sub secreto?

Dico: Cognosco id primò, si expresse secretum recomendeatur dicendo: Hoc tibi dico sub sigillo confessionis. Ubi tamen non est non est sigillum confessionis, ut patet ex S. Th. art. 2. in Sed Contra, cum non sit in ordine ad ilam, sed probabilis solame est obligatio secreti naturalis, maior vel minor pro rei exigentia. Monet ibidem S. D. Aliquis non debet de facilis aliquid recipere hoc modo: si tamen recipiat, tenetur ex promissione hoc modo celare, ac si in confessione haberet, quavis sub sigillo confessionis non habeat, id est, proportionabiliter eadem tenacitate celandum est. Quando tamen non fiat expresse, saltem commendatur secreto, ut si dicatur talibus terminis, qui de se sufficienter demonstrant, dicentes intentionem esse, ut secreteur, v. g. si dicat: Non non dicitem alteri; Hoc tibi dico tamquam amico: nam rei gravitas, & maledictus dicendi satis indicant rem commendari secreto.

Ergo me numquam licet revelare secretum?

Distinguo: Licit ad evitandum damnum publicum, licet secretum esset sub juramento receptum.

Ratio est: Nemo potest se obligare ad celandum aliquid cum præjudicio boni communis, cuius privata utilitas præponderans, quia alias tale secretum, aut juramentum esset vinculum iniquitatis. *Ergo*.

2. Non licet ad impediendum leve damnum privatum, aut leve delictum.

Ratio: Custodia secreti necessaria est ad conservationem Reipublica. *Ergo* debet præferri levum damnum homini privati.

3. Licit revelare, si damnum sit notabile, & delictum grave sit committendum, quod non potest impediari nisi revelatione secreta.

Ratio: Quia secretum non debet obicem pone-re charitati.

Nota tamen, in hoc casu monendum prius esse (si fieri possit) eum qui secretum commisit, ut damnum vel delictum impedit; quod si nolit conqueri non poterit de facta revelatione, sed sibi imputari.

4. Si damnum jam sit illatum, & delictum commisum, non nocet revelare.

Ratio: Observantia secreti, instar depositi amico commissi, majoris est momenti pro bono publico, & conservatione securitatis civilis, quam privatum damnum aut delictum acti commissum. *Ergo*.

Peccatore, mortaliter, qui secretum naturale sibi commisum revelaret uni vel alteri amico prudenti.

Distinguo:

Si fiat cum periculo gravis damni, est mortale, si cum periculo levis damni, vel nullius, est leve vel nullum, nisi tamen forte is, cui revelatur, esset de numero illorum, quibus is, qui secretum commisit, absoluto nollet illud innotescere, sic enim graviori contristaretur, & ad revelationem esset omnino invitum.

QUÆRRO II. Tenetur Sacerdos in quovis casu celare ea, quæ habet sub sigillo confessionis, seu ex confessione Sacramentali?

CXL. Resp. cum S. Thom. art. 1. *Affirm.*

Ratio: Tum quia sigillum confessionis obligat iure Naturæ, Divino, & Ecclesiastico. Tum etiam, quia hoc exigit bonum commune totius Religionis Christianæ, quod magna ex parte consistit in Sacramento Penitentia, hac autem per revelationem sigilli reddenter omissum, & intolerabile. *Ergo*.

Oppono 1. Quod est institutum pro charitate, non militat contra charitatem: Sed celatio confessionis in aliquo casu militat contra charitatem. *Ergo*.

Min. prob. 1. Ex casu quo quis ex confessione scit aliquem esse haereticum, quem non potest inducere, ut à corrupcione plebis desistat. 2. Ex casu quo quis per confessionem scit, inter aliquos matrimonium contrahere volentes, esse affinitatem. *Ergo*.

2. Si Papaæ aliqui Confessario sub pena excommunicationis præcipiat, ut confessionem revelet, tenetur parere. *Ergo*.

3. Sit casus, quod Confessor adducatur in testimonium pro illo peccato, quod scit ex confessione, & cogitat ad jurandam veritatem. Vel quod Abbas ex confessione sciat, Priorem sibi subiectum esse Prioratu indignum.

4. Sit casus, quod quis ex confessione sciat, alienum ad Prælacionem promovendum, esse eandem.

Haec suo ordine solvit Angel. Doct. art. 1.

Ad 1. Ait: Ne sigillum confessionis contra charitatem militat, quia charitas non requirit, quod apponatur remedium peccato, quod homo nescit: illud autem sub confessione sciunt, est quasi nesciunt, cum illud non sciat aliquis ut homo, sed ut Deus. Tamen aliquod remedium adhibere debet in prædictis casibus, quantum potest sine revelatione confessionis, scit, monendo eos, qui contentur, & alii diligenter apponendo, ne corrupcantur per haeresim. Potest etiam dicere Prælato, quod diligenter viglet super gregem suum, ita tamen ut non dicat aliquid, per quod verbo, vel nuntio confidentem prodat. Ex S. D.

Ad 2. ait: Nullus ad revelationem confessionis potest a homine cogi vel licentiar. Unde si præcipiat sub pena excommunicationis, jam late, quod dicat, si aliquid scit de tali peccato, non debet dicere: quia debet existimare, quod intentio præcipiens est, si sciat ut homo, hoc autem non scit ut Deus. Tamen aliquod remedium adhibere debet in prædictis casibus.

Ad 2. b. ait: Nisi potest se obligare ad celandum aliquid cum præjudicio boni communis, cuius privata utilitas præponderans, quia alias tale secretum, aut juramentum esset vinculum iniquitatis. *Ergo*.

Ad 3. Non licet ad impediendum leve damnum privatum.

Ratio: Custodia secreti necessaria est ad conservationem Reipublica. *Ergo* debet præferri levum damnum homini privati.

Ad 4. Licit revelare, si damnum sit notabile, & delictum grave sit committendum, quod non potest impediari nisi revelatione secreta.

Ratio: Quia secretum non debet obicem pone-re charitati.

Nota tamen, in hoc casu monendum prius esse (si fieri possit) eum qui secretum commisit, ut damnum vel delictum impedit; quod si nolit conqueri non poterit de facta revelatione, sed sibi imputari.

Ad 5. Homo non adducitur in testimonium, nisi ut homo, & ideo sine lassione conscientia potest jurare se nescire, quod scit tantum ut DEUS. Si milititer etiam potest Prælatus sine lassione conscientia dimittere peccatum imputatum, quod scit tandem ut Deus, vel sine aliquo remedio; quia non tenetur adhibere remedium, nisi eo modo, quo ad ipsum deferatur. Unde in his quæ ad ipsum deferuntur in foro penitentia, debet in eodem foro, quantum

tum potest, adhibere remedium: ut Abbas in casu predicto debet eum admonere, ut Prioratum resiginet, vel si noluerit, potest ex aliqua alia occasione absolvere eum à cura Prioratus, ita tamen quod omnis suspicio vitetur de confessionis revelatione. Hac S. D.

Ad 4. Ex multis aliis causis redditur quis indignus ad Praelectionis officium, quam ex peccato, sicut ex defectu scientie, vel aetate, vel alicuius hujusmodi. Et ideo qui contradicit, nec suspicione de crimen inducit, nec confessionem revelat. Hac S. D.

Vide supra de *Usu amphibologiae*, & restrictionis Tr. 10. Exam. 4. n. 60. 61. & 62.

CXII. Quid si Confessor in confessione audivisset tale peccatum, cuius revelatio esset proficia conservationis totius Ecclesie, ut si quidam Tyrannus eam vellat avertire?

Ratio dubitandi est: Quia bonum commune praferendum est privatum.

Dico: Nec in eo caso licet revelare.

Ratio: Bonum commune est quidem preferendum bono privato, attamen per modum ordinatae, immo non tam attenditur ad bonum particulare hincit, quam ad communem totius Ecclesiae, quod perliteratur, ut pater ex dictis. Sic ergo, si quis Tyrannum precepiterit, ut aliquis fornicetur, vel blasphemet, in minus, quod vel homines fideles occidere, non licet ei obedire: Ita similiter. Ex quibus patet ad rationem dubitandi. Vide in hoc Exam. Q. 9. n. 122. ad casum 2.

CXIII. Quid si penitentem Confessio dicat, quod intendat eum occidere, potestne fugere?

Ratio dubitandi est: Quia fugiendo prodit peccatum penitentis. Nihilominus *Dico* quod possit.

Ratio & solutio rationis dubii est: Quia crimem penitentis tunc non manifestatur ex fuga Confessarii: potest enim quis cogitare, quod fugit ob aliam causam, v.g. ob dolores ex improviso advenientes, vel ob temporis inopiam, aut rationem ejusdem negoti, &c. si vero penitentis Confessarium inequatur, seipsum manifestat. Vide in hoc Exam. n. 122. ad 4. casum.

CASUS PRIMUS.

Parochus noctu vocatus ad agrotum per Philipponem, ut confessionem exciperet, in itinere autem insidit à Bannitis parate erant pro interfictione Parochi, adeoque timens Philipponem, & nesciem suam penitentiam ducit, genitifet, confitetur inter alia peccata mortem à Bannitis ipsi inferendam, quo auditio Parochus statim fugit, videntes hoc Banniti Philipponum captum intercederunt.

Quæritur: An Parochus debet potius morti re obiciere, quam fugiendo sic, confessionem revelare, & homicidio Philippi occasionem dare, & utrum sit irregularitas?

Rationes pro sententia negativa sunt haec: Quia talis fuga est ex sui natura indifferens, potestque ex multis causis oriri, nec intentio Parochi fugientis fuit per eum confessionem revelare, sed vitam conservare. Nam quotiescumque signum aliquod est de se indifferens ad significandum aliquod peccatum fuisse confessum, vel non, licet aliquibus sit signum magis determinatum ex aliquo presupposito, non tamen ex se est signum revelationis confessionis, nec per consequens illicitum Confessario. Secus autem quando non esset signum indifferens, sed certum; quia tunc mors esset potius subeunda, quam tali signo peccatum confessum revelare.

2. Quia ille, qui per solam confessionem sciret aliquem esse pessimum virum, eti per omnes alias vias exteriores, & operationes illum habetur, & colet ex optimis, occurrente tamen Praelecti electione, nequam potest sub pena peccati mortalium

suffragari pro illo, pro quo tamen absque dubio esset suffragatur, si ejus confessionem non audiisset, Arg. cap. Cum in cunctis, §. fin. de Elect. & c. Perpetuò, eod. tit. lib. 6. Et expressissim, cap. Si Sacrorum, de Officio, Ord. fin. Cuius ratio est, quia illa suffragatio est de se indifferens signum, & potest aliis ex causa profici, ut ex odio, vel ex propria suffraganti libertate, vel ex defectu scientie, & aliis hujusmodi.

Confirmatur: Quia etiam sola confessione sciam aliquem esse excommunicatum ob Clericis percussione, vel ob aliam causam, propter quam evitari debet, possum, & debeo illum vitare privatim, quem nullatenus evitasse si ejus confessionem non audiverisset. Arg. o. Cum non ab omnibus, de Sent. excom, ubi dicitur de incipienti manu sacrilegè in Clericum: Si id tibi soli patres, ipsorum privatum tantammodo evitabis, quando ab Ecclesia toleratur, ut saltem vice secundum ritore suffici, pro latenti exercitu satisfacie compellatur. Nam ut nota Glossa, cum excommunicato executionem secum trahat, & quanvis sit actus fori exterioris, liget tamet etiam in foro Dei; idcirco ignorantia, que excusat alios, quoniam iste actus est nonnotius, vel nominatum denuniatum, non excusat illum, qui certò scit tamet ingessisse violentias manus in Clericum; eti scientia hac sit in foro Dei, & confessionis acquista, cum ista multo certior, & efficacior sit inter solo Deum, & hominem quamcumque alia inter homines computata.

3. art. 1. in resp. ad 3. Abbas, qui per Confessorem novit Priorem sui Monasterii subiectum esse in peccato, cui occasionem prabat Prioratus, non solum potest secreto inducere ut Prioratus dimittat, & si renuntiatur noluerit, poterit quamcumque aliam sumet occasionem ipsum absolvendi à Prioratu: quanvis eidem Priori satis constet, non alia ex causa se absolvit, & privari, quam ob suum peccatum in confessione detectum; dimittit tamen omnem suspicione, quod alios, fugitum de confessione revolutione. Nam satis est, quod hac Prioratus absolutio ex natura sua sit indifferens, & possit ob alias causas in foro exteriori valide ab Abbatte fieri: ut non dicatur per ipsam fregisse Sacramentale sigillum, quanvis, quod Deum non fuerit ora, nisi ex scientia in foro Dei: ergo à similii illa Parochi fuga, cum ex variis aliis occasionibus orum ducere potuerit, ut ex re aliqua reficta in domo, eis non meminerit, vel ex ventris repentinio dolore, vel ex rumore aliquo in silvis auditio, & alii hujusmodi, non dicatur per illam revelasse confessionem, quamvis revera non nisi ex scitu in confessione ad fugendum sit inductus.

Quod vero per homicidium à bannitis factum occasione prefata fuga, non incidentur in irregularitatem: Constat ex eo, cum quia haec fuga non fuit illicita, ut ostensum est. Tum quia neque ex sui natura, neque ex intentione Parochi fugientis, tenet debet sufficiens in tale homicidium, & id est nequam fuit causa propinquæ homicidi, ac proinde non incurrit irregularitatem, Arg. l. de Occidendo 23. quest. 5. Gloss. in cap. de Cetero, de Homine. Tum quia hac fuga erat inevitabilis, non enim poterit Parochus alio modo vitam conservare, quam sic fugiendo. Necessest autem inevitabilem excusare ab irregularitate ob deformitatem inde ortam, definitum expressè in Clement. Si furiosus, de Homicidio. & ibi Gloss. Verbo Mortem alter vitare non valens.

Affirmatur vero venor est, quod utramque partem. Ut quidem pro prima parte sunt rationes. Quia fuga illa non est ora aliunde, quam ex pecato per confessionem Philippi audio: nec ab his qui viderunt Philippi confitentes, potest in aliam causam reduci, quam in machinatione Parochi necem per confessionem revelatam, & ita ex celeri illa fuga immediate post confessum peccatum securta, adduci sunt banniti, ut cognoscerent Philipponem.

2. Quia ille, qui per solam confessionem sciret

pum confessum fuisse peccatum fictionis, & doil, quo ducebat Parochum in eorum manus. Jam autem confessionis revelator is dicitur, qui verbo, aut signo, aut alio quovis modo, declarat eum, qui confessus est, sibi manifestasse peccata mortalia in genere, aut venialia in specie.

2. Addit, quia etsi talis fuga absoluta, & per se sumpta, sine aliis circumstantiis, videatur indifferens, nec declarative peccati confessi, attamen sumpta, ut in casu, & cum illis circumstantiis tam confessionis in itinere, & tal tempore, ut nec spes, nec suspicita illa esset, Parochus terga versurum, & dominum reversurum, immo latro, & hilari anno properabat ad agrotum; quam, & ita celeriter, & ex improvviso, nullum penitus loquendo verbum arripuerunt fugam; nequam remanet jam signum indifferens, sed sat manifestum ipsi banniti, quod ob solam confessionem de conspiro illius homicidio

agatur ut nullus etiam, nec ipsem confessus in suspicionem probabilem veniat peccatum ipsum illo modo manifestari; cum enim suffragari, & volunt ferre sit res omnino pendens à libertate suffragantis, & suffragii denegati possint multæ esse causæ, idcirco Confessarius iure suæ libertatis, non revelat confessionem; secus est in aliis rebus, quae non sunt gratuita, nec pendens ex libera protestatione dantis, sed penitentibus habet jus in illis acquisitione, quia in istis peccat Confessarius mortitare agenda quidam extra confessionem contra penitentem, per scientiam, quam habuit in confessione: cum enim penitentis habeat jus in ea re, non potest eo sita causa spoliari, que per aliam viam quam confessionis innoscet: siquidem id quod scitur in foro penitentie, proinde est, ac si nullo modo sciretur, nec tale peccatum alia pena à Confessario puniri potest quam Sacramentali penitentia. Cum ergo in casu presenti hac Parochi fuga non habeat aliam causam, quam audiret in confessione conspirationem; neque tamet confessus, quam banniti astantes aliam possint suspicari, claram est revelari per eam secretum confessionis.

3. Ad Confirmationem negatur posse, aut debere evitare illum, quem in confessione novit esse perfidum Clerici, si nec allo modo id sciat, nec ullum habeat aliam causam ad illum evitandum; siquidem rediretur hoc Sacramentum grave, & nimis molestum, timerentque homines confitentur; qui digni exterius judicantur honoribus & commerciis aliorum, si ea, que Confessarii, tamquam Dei ministri in foro penitentiali dicunt, inservere possent ipsi Confessariis ad penitentes, vel fugiendos, vel vituperandos. Addit, quod nunquam licet Confessario impropperare peccata ipsi penitenti post absolutionem, & tamen si illum privatum vitaret, per hoc reduceret illi peccata in memoriam.

Nec obstat cap. Cum non ab omnibus, de Sentent. Excommunicatione, quia illud loquitur de eo, quod sciunt secretio alter quam per confessionem. Fatendum tamen, quod si cansam aliquam invenire posset extra confessionem, qui motus Confessarius illum vitaret, tunc posset, & deberet vitare, ita tamen, ut omnis de revelatione confessionis tolleretur suspicio.

Tandem si per signum indifferens posset confessio, siquidem revelari, arcerentur maximè homines à Sacramento penitentie, ut qui suspicantur, vel saltem dubitarent liberum esse Confessarii eorum peccata signo aliquo propalare, hoc se colore saltemibus; quod aliam ob causam id egerunt vel dixerunt; quod ad documentum inferendum ipsis confessio.

Erat cum nihil fieri sit, quod non possit in unam, vel alteram partem explicari, & in variis fines sit referibile, & a diversis principiis origine trahere valeat, nulla datur confessionis revelatio saltem indirecta, que excusari facili hoc prætextu saltet, non posset, & ita infinitis sacramentis aperteatur janta.

Quod vero in irregularitatibus Parochus incidit, ex eo probatur, quia haec fuga non solum fuit illicita, ut ostensum est. Tum quia neque ex sui natura, neque ex intentione Parochi fugientis, tenet debet sufficiens in tale homicidium, & id est nequam fuit causa propinquæ homicidi, ac proinde non incurrit irregularitatem, Arg. l. de Occidendo 23. quest. 5. Gloss. in cap. de Cetero, de Homine. Tum quia haec fuga erat inevitabilis, non enim poterit Parochus alio modo vitam conservare, quam sic fugiendo. Necessest autem inevitabilem excusare ab irregularitate ob deformitatem inde ortam, definitum expressè in Clement. Si furiosus, de Homicidio. & ibi Gloss. Verbo Mortem alter vitare non valens.

Nec obstant, que pro aliquor opinione allata sunt. Nam ad primum negatur, fumam talem, & tot circumstantiis vallatum esse signum indifferens, immo est certum, & determinatum Philippi, & banniti de peccato confessi, & quanvis signum omnino indifferens non sit declarativum peccati confessi, quousque manet in sua generalitate, & indifferens, secus tamen est de signo per circumstantias temporis, loci, personæ, & alias similes limitato, & contratio, ut est haec fuga Parochi in casu presenti.

Ad secundum conceditur, posse Confessarium per id solum, quod novit in confessione, non eligere aliquem in Praelectum, dummodo ita prudenter

res agatur ut nullus etiam, nec ipsem confessus in suspicionem probabilem veniat peccatum ipsum illo modo manifestari; cum enim suffragari, & volunt ferre sit res omnino pendens à libertate suffragantis, & suffragii denegati possint multæ esse causæ, idcirco Confessarius iure suæ libertatis, non revelat confessionem; secus est in aliis rebus, quae non sunt gratuita, nec pendens ex libera protestatione dantis, sed penitentibus habet jus in illis acquisitione, quia in istis peccat Confessarius mortitare agenda quidam extra confessionem contra penitentem, per scientiam, quam habuit in confessione.

Ad Confirmationem negatur posse, aut debere evitare illum, quem in confessione novit esse perfidum Clerici, si nec allo modo id sciat, nec ullum habeat aliam causam ad illum evitandum; siquidem rediretur hoc Sacramentum grave, & nimis molestum, timerentque homines confitentur; qui digni exterius judicantur honoribus & commerciis aliorum, si ea, que Confessarii, tamquam Dei ministri in foro penitentiali dicunt, inservere possent ipsi Confessariis ad penitentes, vel fugiendos, vel vituperandos. Addit, quod nunquam licet Confessario impropperare peccata ipsi penitenti post absolutionem, & tamen si illum privatum vitaret, per hoc reduceret illi peccata in memoriam.

Nec obstat cap. Cum non ab omnibus, de Sentent. Excommunicatione, quia illud loquitur de eo, quod sciunt secretio alter quam per confessionem. Fatendum tamen, quod si cansam aliquam invenire posset extra confessionem, qui motus Confessarius illum vitaret, tunc posset, & deberet vitare, ita tamen, ut omnis de revelatione confessionis tolleretur suspicio.

Ad tertium Resp. D. Thomam nequam dicens, quod ex sola confessione peccati possit, & debeat Abbas privare officio Priorem, immo asserit, quod Prelatus absque lesione conscientiae potest impunitum relinquere peccatum, quod scit ut minister Dei, nec illum tenet adhibere remedium, nisi eo modo, quo deferatur ad ipsam, id est, tantum in foro penitentiali, ut resignet officio. Verum tamen est, quod si aliquam aliam posset invenire occasionem ad ipsum officio privandum, poterit tunc ipsum absolvere, & privare; ita tamen, ut omnis suspicio saltem quod alios, de relevatione Confessionis evitetur, alios peccare tamquam revelantes Confessionem, & hoc ipsum assentit quod. 5. q. 10. Unde quanvis scientia, quam quis obtinet ex confessione, multum luminis præbeat ad negotia exterius agenda, negatur tamen ex ea sola, nullo alio sumpto exteriori prætextu, seu colore, posse Abbatem, seu alium Confessarium, quidam agere exterius per Philippi, ut talis fuge causam.

Nec obstant, que pro aliquor opinione allata sunt. Nam ad primum negatur, fumam talem, & tot circumstantiis vallatum esse signum indifferens, immo est certum, & determinatum Philippi, & banniti de peccato confessi, & quanvis signum omnino indifferens non sit declarativum peccati confessi, quousque manet in sua generalitate, & indifferens, secus tamen est de signo per circumstantias temporis, loci, personæ, & alias similes limitato, & contratio, ut est haec fuga Parochi in casu presenti.

Id dicendum est, quando sacerdos novit in confessione aliquod consanguinitatis, seu affinitatis impedimentum ad matrimonium inter aliquos contrahendum. Nam si iste Sacerdos non sit Parochus, potest, & tenet se excusare à matrimonio, eiam de Parochi, seu Episcopi licentia celebrando per aliquas excusationes, & causas apparentes, absque tamem omni confessionis revelanda suspicione. Quod si non posset se excusare, absque periculo revelationis confessionis, debet tunc illos conjungere. Sed si est Parochus, à quo subditi habeant jus petendi Sacramenta, tunc debet absque illa excusatione illos

conjungere, cum nullam justam habeat in foro exteriori causam denegandi petitum Sacramentum; illud enim, quod scitur in foro pénitentiali, perinde se habet, ac si nullo modo sciretur, & peccatum, quod non est à iudice cognitum, non potest ab eo puniri, 2. q. 1. *sicut sine iudicio, § 32. q. 2. c. Christiana.*

Ad rationes vero, quod Parochus non incurrit irregularitatem, facilis est responsio, cum satis constet, ortum fuisse ex illa fuga illicita, que satis directa erat in tale homocidium, id quod prudens quilibet facile poterat considerare. Quod enim dicitur sufficienter directum in deformationem, boni viri arbitrio definitum est, Arg. I. 1. *de Jure de lib. cap. de Causis, de Offic. deig.*

Ex hujus decisione manefusus relinquitur, quid in dubio illo dicendum, quo queritur: An si tres vel quatuor inimici propinassent vinum veneno mistum Sacerdoti celebranti, & dum intersunt Missae, ut viidentur si illud sumit, unus ex illis pénitentia ductus post consecrationem confiteretur ei sua peccata, & inter alia hoc etiam de letalibus veneno in poculum coniecto? Tenetur quidem, si nulla adit causa recendebat ad altari, & consecrandi aliud vinum, quia alii adstantes suspicuntur ob peccatum in confessione Sacramentali auditum non sumpssisse calicem, sumere illud i qua bona purum conservans vita postponendum est bono totius Christianae Religionis, de conservando Sacramento Pénitentiae, ejusque sigillo: sed si ob id, quo scivit in confessione, possit aliam fingere causam, vel doloris maximè adventivis, quo cogatur in Sacramentum ire, & ibi novum vinum in alio calice, consecrandum accipere secreto; vel quod aranea ceciderit in calicem, aut aliud quidquam simile, ob quod illud venenosum non sumat, potest tunc, & debet non sumere.

CASUS SECUNDUS.

Prælatus in confessione novit Lucam ad beneficium, & dignitatem quamdam inhabilem, & indignum, cuius tamen in concurso factò sufficiens ab omnibus examinatorebus fuit cognita, & approbata, votum suum eidem denegat, timens, ut eligendo eum, quem in foro conscientia scit indignum, in ponam suspensionis incurra.

Queritur: *An rigillum Confessionis frigerit, vel magis eligendo sic indignum in suspensione incidit?*

De i. parte hujus causa quidam resolvunt affirmativè. Tunc quod Confessor est loco Dei, & scita in illo pénitentie foro sunt scita quasi modo Divino: & idè per talen notitiam nequit Confessor ut parus homo, qualiter agit extra confessionem.

2. Quia peccata confessa, & absolta jam non sunt, idè, ut neque DÉUS ipse illorum amplius recordetur, neque ob ea in pénitentie tamquam reum agit: ergo multò minus Confessarius, qui non ut homo, sed ut Deus illa audiuit, debet exterioris in pénitentie agere, vel peccata absoluta impropterare: major autem, & deterior impropteratio est, quia fit facto, quam quia verbis.

3. Quia hoc esset detergere homines à confessione, quia si crederent Confessarius aliquo modo scita in confessione contra pénitentem agere, revocarentur à confitendis peccatis. Addit, quod omnis ille modus, per quem potest pénitentem ex suis confessis peccatis documentum provenire circa animam, corpus, bona temporalia, famam aut hujusmodi, vel ex eo, quod confessio reddatur odiosa, vel minus pretiosa, est comprehensus sub sigillo.

Alli ex opposito tenent contrarium, tum quia si-gillum confessionis extenuis obligat, quatenus peccatum manifestatur in ordine ad peccatorum, sed quando actus, qui fit, nec ex sua natura, nec ex intentione confessari, diriguntur ad revelandum peccatum in ordine ad peccatorum, ut qui potest explicari in diversa non frangitur per illam confessionis sigillum.

Denuo quia per concursum habeat Lucas jus ad be-

2. Quia eti Confessarius audita in confessione cognoscat ut minister Dei, & in foro Dei, ac ut soli Deo principaliiter dicta; attamen illa privata scientia, & illa modus sciendi juvat multum eundem ad res agendas, ut notant Doctores in c. *Cum non ab homine, de Sent. excom.* ubi dicitur excommunicatum notum per solam confessionem posse, & debere à Confessario evitari.

3. Ex c. *Si sacerdos, de Officio iudicis ordinarii,* ubi dicitur, quod Sacerdos potest excommunicare ferre in auctorem damni, licet etiam sit ei confessus: quiamvis non possit eum nominatum removere à communione, licet sciat eum esse reum; quia non ut Judge, scit, sed ut Deus; sed debet eum admonere, ne se ingrat, ergo ex notitia delicti per confessionem cogniti potest Confessarius aliquis possit agere, quod alia non posset.

Inter has duas opiniones media est tutor, & prior: nempe, quod quoties nulla omnino subest causa præter eam, quæ scita est in confessione denegandi suffragium, & eligatur ab omnibus, excepto Confessario, debet talis cum aliis consentire, nec potest non eligere eum, quantumvis indignum, & inhabilem; & ita in case presenti: Confessarius denegans votum suum Luce concurreti ad beneficium, & ab aliis examinatorebus approbato, peccatum mortale, & sigillum confessionis friget.

1. Quia ferre suffragium, & approbare aliquem, est videatur absolutè, & ex sua natura esse actus liber, & a cuiusvis arbitrio pendens, ac proinde, neque peccatum, neque peccatorem manifestari, at tamen circumstantiis limitatus, tunc persone, de qua agitur, in foro exteriori, benè merita, tunc temporis, in quo ad beneficium fit concursus, & de honore, ac utilitate ipsius pénitentis tradatur: unum examinatorium, qui omnes suis calculis approbat: non jam est absolutè, & ex se liber, sed potius significative peccati confessi.

2. Quia eti ex scita per confessionem possit quis moveri ad impediendum peccatum, sumpsis aliis occasionibus, & causis exterioribus, à quibus immediatè illi actus exterior oratur, non tamen potest ex sola confessione agere aliquem actu extra confessionem, cuius illa confessionalis scientia sit sola, & immediata causa, & maxime, quandò illi actus redundat in documentum honoris, vel honorum ipsius confessi. Et ratio est, quia Confessarius scit peccatum non ut homo, sed ut Deus, & idè non tenuerit adhibere remedium illi peccato, nisi eo modo, quo ad ipsum defertur, ac proinde cum deferratur illi in foro tantum pénitentie, in isto solo foro debet, quantum potest, adhibere remedium, & non in alio foro, ut ait expressè S. Tb. in 4. *Sent. dist. 21. p. 3. art. 1. ad 3.*

3. Quia si ex nulla alia causa quam ex scio in confessione, posset Confessarius agere exterioris in damnum honoris, & honorum confessi, ut denegando illi suum suffragium ad beneficium, ad quod omnium votis dignus est, retrahenter homines à confitendis suis peccatis, non solum Episcopis, sed iis omnibus, a quibus aliquando possent eligi, & ita confessio reddere odiosa. Jam autem omne id, per quod confessio reddi potest gravis, & odiosa pénitentibus, cadit sub sigillo: ut affirmat S. Anton. 3. p. tit. 17. cap. 21. §. 3. Tum quia illud, quod scitur in confessione, nullo modo in foro exteriori scitur. Et hinc est, quod licet in iudicio sub iuramento interrogatus de delicto in confessione scito, potest verè jurare se nihil scire; quia eti sciat ut Dei minister, & ut habens potestatem absolviendi, illi tantum scit, & novit in foro sacramentali, & iudicij. Dei, quod ita voluit esse secretissimum, & occultissimum, ac si peccata prorsus essent oblita, & deleta, & numquam perpetrata, dicente D. Bernardo: *Nihil minus scio, quam quod in confessione actio.*

Denuo quia per concursum habeat Lucas jus ad be-

beneficiam, quamvis non perfectum, & comple-
tum, quoque detur ei collatio, & possessio, est
tamen jus ad rem, idè, ut non sit in mero ex-
aminatorum arbitrio approbare, quem maluerint, sed
tenetum dignorem approbare sub pena perjurii,
ut definitur in Concil. Trident. sess. 24. de Reform. c.
18. Cum igitur habeat jus ad beneficium Lucas in
foro exteriori per concursum, & Praelatus nullam
habeat in eodem foro causam ad id, quod justè pe-
titur, denegandum; injuriam facit Luce, & me-
rito majorem Sacramento Pénitentiae, ut per deli-
cum in foro interiori cognitione impedit Lucas, de-
negando et votum ad consecratione Beneficii.

Non tamen negatur, quod cum multa in ap-
probanda ab examinatorebus requirantur, nec sufficiat
multa doctrina, sed exigatur etiam actas, mo-
res, prudencia, & aliae qualitates, ad vacans be-
neficium, adeò ut possit esse quis doctissimus, &
tamen aliud multò minus doctus, optimis moribus
&c. sit illi absque injurya præferendus. Conditiones
eiusmè beneficii, loci, & populi maxime sum
considerandas, que fortassis magis petunt etatem matu-
ram, & bona vite exemplum in obtinente, quam
doctrinam cum iuventute conjunctam. Et idè Conc.
cit. dixit, non solum attendendum doctrinam idonei-
tatem, sed etatas, morum, prudenter, & aliarum rerum,
non ad quantumcumque indiferenter Ecclesie
suum gubernandam, sed ad illam speciem, de qua
fit concursus. Hinc est, si Praelatus moveatur ex his ad
denegandum Luca suum suffragium, adducat causam
huius in publicum, quia cum conscientia sibi dic-
tet, Lucam esse in foro inhabilem, & indignum,
negotium geratur inter ipsum, & Deum, habeatur
que in foro exteriori justam causam denegandi ei
suum suffragium, non debet contra propriam con-
scientiam agere, quā potest tueri salvo suo jure, &
absque confessionis injurya.

Et per hoc conciliari possunt aliae duas opinio-
nes, & quod prima loquitur in casu, in quo ex
sola confessione, & non ex alia exteriori causa mo-
vetur, proximè, & immediate Confessarius ad de-
negandum suum exterioris votum confessio: id quod
non est licitum, ratione pro ipsa adducte ostendit.

Secunda intelligitur, & continet veritatem in eo
casu, quo ex scitis in confessione remota, & ex
alia causa proximè inducitur ad sic agendum, & hoc
probant eius fundamenta.

Aliud dubium est: *Utrum suspensionem incurre-
rit De qua in cap. Cum in cunctis, §. fin. de Elect.*
Affirmativam tenent aliqui, citantes pro se dic-
tum Cap. Et hoc imponitur illi qui scient indi-
gnum elegit. Tum quia illa scientia, quæ sufficit ad
culpam, sufficit etiam ad penam: iam autem Prae-
latus sciens illum esse vel illegitimum, vel homici-
dam, vel non baptizatum, peccat mortiferè, ergo
etiam remanet suspensus. Tum quia in negotio, quod
inter Deum solum, & hominem agitur, tam effi-
cax est illa scientia habita de delicto per confessio-
nem, quam habita ali modo, ergo si hac faci-
tum in penam suspensionis, efficiet etiam illud
Argum. leg. Illud, ad leg. Aquil. & cap. Inter ce-
teras, de Rescr.

Tandem cum suspensio sit censura Ecclesiastica,
& ad censuras incurrendas non requiratur alia ex-
equio, præter illam, quam secum ferunt, idè quo-
tiescumque fit actus ille, qui per eas est prohibitus,
statim in illas incurrendas in foro Dei, & idè cum
hic eligatur non ignoranter, sed scient indignum,
maneat suspensus Confessarius sic eligens.

Negativam tuerit Petrus de Palude in 4. dist.
21. quest. 3. quem sequitur S. Anton. 3. part. tit. 17.
cap. 22. §. 2. in fin: Quia in his, quæ scit Confes-
sor ut Deus, & non ut homo, solum Deum habet
ultorem, & non hominem. Et suspensio, excom-
municatio, & alia censura Ecclesiastica, cum sit

actus fori exterioris, & à iudice exteriori latè, com-
prehendunt tantum illum, qui agit scientia fori
exterioris, non autem scientia fori interioris, &
Sacramentalis, ad quem se non extendit iurisdictio
alterius iudicis, quam Dei, & Confessarii Ministri,
Argum. cap. Si omnia 6. q. 1.

Resp. Medium in casu superiori tenentes, ar-
bitratur hanc suspensionem non incurri à Confes-
sario. Nam credendum non est Summos Pontifices
voluisse diosios, & molestam reddere confessionem,
præcipientes Confessarios, ut per scientiam in foro
solo Dei acquistum, agerent in foro exteriori con-
tra sibi confessos. Præter quod scitum in confes-
sione, est nesciut, & ignoratum in foro exteriori:
Papa verò suspendendo, & excommunicando
procedit ut iudex fori exterioris Ecclesiastici, &
ideò censuras fert tantum in illos, qui agunt scientia,
& cognitione subiecta jurisdictionem exteriori,
qua est scientia alia à confessione Sacramento. Ac-
cedit, quod Papa non potest præcipere, ut revele-
tur id, quod in confessione scitur, ut asserunt Theo-
logi, & Canonistæ, in cap. Introvit de Testibus,
non solùm ea ratione, quia per talen revelationem
leditur proximus, sed multò magis quia per eam of-
fenditur notabiliter Sacramentum Confessionis, &
publica utilitas, quatenus retraherentur homines à
peccatis confitendis, si aliquo casu ea possent eis in-
viti manifestari, vel ex eis confessis documentum
sibi exteriori inferri.

Quod si Confessarius ex alia occasione exterioris
habitu, quamvis in hac non veniret, nisi ex au-
ditis in confessione, potest hunc non eligere, tunc
sit eligat, incurrit in suspensionem, quia jam habet
causam exteriori denegandi ei votum. Nam eti-
scientia sola per confessionem acquisita, non sit suf-
ficiens ad iudicium ferendum in foro exteriori: sic-
ut neque scientia, quam habet iudex de delicto,
tamquam persona privata; juvant tamen haec occulta
scientia, multumque lumina affert ad inve-
niendas alias causas, & occasiones, è quibus pro-
xime, & immediate in foro exteriori agi possit; &
idè qui has causas de propinquio moventes exterioris
haberet ad non eligendum indignum, & inhabilem,
non solum mortiferè peccaret, sed etiam in censu-
ras contra male eligentes coram Deo incurret. Et
in hoc sensu argumenta pro sententia affirmativa
vel aliquam habent, sed non in sensu, quo nulla
alia scitur causa exterior, sed sola confessionis.

CASUS TERTIUS.

Godefridus Parochus duarum sororum confes-
siones audivit, qui de honestate, & pulchritudi-
ne earum, postea cum quibusdam, qui illas con-
sideraverint, in sermonem incidentem juniores de-
votam, virginem, nulloque letali criminis macula-
tam, multis verbis laudat; de altera, quæ erat etate
major, nihil omnino loquitur. Ex illis laudibus
contingit, ut quidam juvenis diuissimus, juniores
potius in uxorem, quām provectionem accepit. Con-
suevit etiam idem Parochus in concione graviora suorum
auditorum, & Parochianorum peccata, quā per
confessionem novit, reprehendere publicè; ita tamen
cautè, ut nullus in notitiam eorum, qui talia pa-
trarunt, devenire valeat. Nunc de utraque re ve-
hementer reprehenditur. Unde

Queritur primò: *An in laudanda illa sorore si-
gillum violaverit respectu alterius sororis?*

Ratio dubium est Primi; quia ea, quæ spec-
tant ad laudem, & honorem pénitentis, nec sunt
peccatorum circumstantie, nec clauduntur sub si-
gillo Confessionis, ut ex quibus nihil detrimenti re-
dundat in confessum, Arg. c. Omnis, de Penitent.
& remis.

Nec valet dicere, revelationem fieri saltem in-
directè per illas laudes de confessione junioris, non
senioris sororis, quatenus significatur seniorum non
fuis.

XYY

Tract. XIII. Exam. VII.

fuisse virginem, nec immunem à mortali. Et id est quæ spectant ad honorem, non clauduntur sub confessio[n]is sigillo directè, & per se, sed indirectè, & per accidens, quatenus inde alterius peccata innotescant ut est in casu presenti.

Contra enim est, quod de minore tantum loquendi occasio fuerit, non de maiore, & id est ex laudibus minoris, non potest conjici vituperium majoris, quia à separatis non fit illatio. *I. Papinianus, ff. de Minoribus, c. Ad audiencem, de Decretis.*

Secundum, quia ita non posset unquam Parochus laudare aliquem ex sua Parochia, cum omnium plerorumque confessiones audiat, si verum esset quod ex laudibus unius penitentis possint indirectè saltem conjici sceleris alterius. *Nec etiam Prelatus*, qui esset Confessor ordinarius suorum subditorum, posset apud regem effere laudibus unum plusquam alium; si per virtutes, quibus unum excollit, inferri possit, alium seu altius, propter eam esse vitiis de-ditos.

R. Ad quæsumus affirmatiōē; *S. Anton. 3. p. tit. 17. 7. 2. 2. Prīmō*, Quia Godefridus per has laudes unius sororis significat alteram carere illis, & ita indirectè alterius confessionem aperit, quea directè, nec indirectè revelanda est, ut notant DD. in cap. *Omnis*, de *Penitentia*, & *remissione*.

Secundū, quia id, quod de uno negatur, de alio conceditur. Ergo speciatim conceditur, ut peccatum absque expressione personæ propalari possit, tunc quando necesse est à Doctore consilium petere, & id est extra hunc casum necessitatibus consili, non licet peccatum occulte etiam personæ manifestare. *Exceptio* siquidem unius aliorum est inclusio, *leg. Tribunus, ff. de Milti. Testam. S. fin. 32. quest. 7. cap. Proc. leg. Maritus.* Si ergo hinc sit dura sorores, & ambo unius sacerdoti confessi, qui de junio affirmat esse virginem, & carere culpa lethali, utrumque profecto negat de seniore.

Tertiō: Quod Parochus scire non potuerit, quæ harum sororum sit virgo, & quæ absque mortali peccato, nisi per utrinque confessionem: ergo asserendo juntorem esse virginem, & non habere culpam lethalem, significat tacitè per alterius confessionem sibi innotescere seniorum virginitate privatam, & sceleris aliquo mortifero infeliam. *Argum. cop. Nonne, de Presumpt. ubi dicitur*: Quod ex duabus illatis alterum negat, reliquum affirmare præsumitur. Pro quo

Pater ad rationem dubitandi, ad primam quidem satis inter argendum responsum fuit.

Ad Replicam autem dicitur, quod eti[us] de minore sorore esset principaliter, & directè sermocinatio, consequenter tamen tam ex parte Parochi, qui loqueratur, quam eorum, de quibus erat locutio, agebatur de altera sorore, & ita affirmando de prima, quod esset sine peccato mortali, negabatur hac invenientia de altera.

Ad secundum dicitur: Bend posse Parochum, & Prelatum non solum ex notitia extra, sed etiam in confessione, laudare unum magis quam alium, dummodo non sit de rebus, quas impossibile ferè est alia via noscere ex confessione, nec sic de personis ita connexis, ut quae affirmantur de uno, statim intelligentiar negata de altero; Parochus enim qui diceret: In tota sua Parochia nullam esse virginem, aut castam, nisi Joannam, profecto aliarum confessiones revelaret, quatenus significat indirectè omnes alias esse corruptas, & forniciarias. Ita Prelatus de subditis suis confessis affirmans Adolphum solum vivere sine peccato mortal, revelator esset confessionis aliorum. *Tum* quia res ista per confessionem solum innotescunt. *Tum* quia annumerat laudatum inter alios sibi confessos. Ex quibus

Infers primū; Reprehendendos esse Confessarios, & audiendia confessionem privandos, qui quasi ridentes, & jocantes conferunt inter se confessiones auditas, & dicunt, quidam miles, & quodam mulier venit ad me hodie, & hoc & illud confessa est; Nam eis personas non nominent, facile tamen in eorum notitiam possunt devenire au-

dentes, ut quibus leue est indagare & scire, qui & quales confessi sint alteri Confessario illo die, & ita cognita qualitate personæ confessi remaneant notitia talia eos peccata fuisse confessos.

Infers secundū; Etiam illum Parochum revealare sigillum, qui loquens cum patre & matre aliquarum personarum puerorum sibi constitutum, unum magis laudat, quod sit bona indolis, devotus, solitus audire Missam diebus festis, alienus à ludo alearium; quia per hac dat intelligere, alios filios habente aliquod horum vitorum.

Quæratur secundū: Utrum idem Parochus reprensens publicè peccata suorum subditorum in confessione audita, tam caute tamē, ut nullus in personarum notitiam devenire valeat, frangat sigillum Confessionis?

Ratio dubitandi est Prīmō: Quia in cap. *Omnis, de Penit.*, & *remissione*, expressè dicitur: *Qui peccatum in penitentia iudicio sibi detectum presumpserit revelare, non solum à sacerdotali officio decernimus deponendum, sed in arte Monasterium detridendum*; ubi nulla sit mentio de peccatore, sed de peccato.

In quo cap. Subditū: *Ei si prudentiori consilio indiget, illud, absque ulla expressione personæ cautele requiritur*. Ergo speciatim conceditur, ut peccatum absque expressione personæ propalari possit, tunc quando necesse est à Doctore consilium petere, & id est extra hunc casum necessitatibus consili, non licet peccatum occulte etiam personæ manifestare. *Exceptio* siquidem unius aliorum est inclusio, *leg. Tribunus, ff. de Milti. Testam. S. fin. 32. quest. 7. cap. Proc. leg. Maritus.* Si ergo hinc sit dura sorores, & ambo unius sacerdoti confessi, qui de junio affirmat esse virginem, & carere culpa lethali, utrumque profecto negat de seniore.

Secundū: Quia in cap. *Sacerdos, de Penit. dist. 6.* habent haec verba: *Sacerdos ante omnia caveat, ne de his, qui ei confitentur peccata sua, alicui recitet, quod ea confessus est*; ergo non solum peccator non est manifestandus, sed neque peccatum.

Tertiō: Quia tam peccator, quam peccatum est materia Sacramenti, illi remota, hoc ut confessum, & contritum propinquia; ergo si manifestando id, quod est magis remotum, fit injuria Sacramento confessionis, magis hac fit per manifestationem propinquiorum, quod est peccatum.

Resp. Ad quæsumus illud negative; peccare tamē satius inter argendum responsum fuit.

Ad Replicam autem dicitur, quod eti[us] de minore sorore esset principaliter, & directè sermocinatio, consequenter tamen tam ex parte Parochi, qui loqueratur, quam eorum, de quibus erat locutio, agebatur de altera sorore, & ita affirmando de prima, quod esset sine peccato mortali, negabatur hac invenientia de altera.

Ad secundum dicitur: Bend posse Parochum, & Prelatum non solum ex notitia extra, sed etiam in confessione, laudare unum magis quam alium, dummodo non sit de rebus, quas impossibile ferè est alia via noscere ex confessione, nec sic de personis ita connexis, ut quae affirmantur de uno, statim intelligentiar negata de altero; Parochus enim qui diceret: In tota sua Parochia nullam esse virginem, aut castam, nisi Joannam, profecto aliarum confessiones revelaret, quatenus significat indirectè omnes alias esse corruptas, & forniciarias. Ita Prelatus de subditis suis confessis affirmans Adolphum solum vivere sine peccato mortal, revelator esset confessionis aliorum. *Tum* quia res ista per confessionem solum innotescunt. *Tum* quia annumerat laudatum inter alios sibi confessos. Ex quibus

Infers primū; Reprehendendos esse Confessarios, & audiendia confessionem privandos, qui quasi ridentes, & jocantes conferunt inter se confessiones auditas, & dicunt, quidam miles, & quodam mulier venit ad me hodie, & hoc & illud confessa est; Nam eis personas non nominent, facile tamen in eorum notitiam possunt devenire au-

De Penitentia.

petens satisfactio per discretum sacerdotem ei debet iungi; Ita Innoc. III.

Tertiō: Quia videtur aliquando viros doctos ob bonum finem narrare peccata, que in longissimis partibus sciverrunt per confessionem, ne de hoc facere scrupulum. Immo quod Prædicatores nonnumquam enarrant cum prædicta cautela gravissimum aliquod peccatum eis confessum, ut illud redarguant, hominesque ad illud fugiendum moveant. Et si quis esset penitentis, qui commissum enorme delictum timeret confiteri, credens nullum unquam hominem tale perperasse, nec à Confessario quid simile adulterium, posset Confessarius ad timorem illum pellendum enarrare idem factum jam alia sibi confessum. Ergo.

Ratio secunda partis est. *Tum* quia per hujusmodi peccata sic publicè revelata, scandalizant simplices, qui patent illis verbis confessionem revelata, & aliquando timent ut hoc sua gravia peccata accusare, suspicentes ea possit à Confessario manifestari sine prædicta cautela, quod scandalum datum videtur mortale, cap. *Nihil cum scandalo, de Præscript. c. Cum teneamus, de Præb. &c. Caus ab omni, de Vitta & honest. Cleric.*

Tum quia secundum Anton. 3. p. tit. 17. cap. 22. §. 2. raro potest contingere, loqui Confessarius de peccatis, qua non aliter, quam per confessionem cognoscis possunt, quia sequatur aliquod inconveniens, ut inde vel veniatur in cognitionem certam, aut dubium penitentis, aut salem generetur scandalum apud audientes, vel confessio reddatur gravior, aut odiosior, vel non habeatur aliqua suspicio de ipso Confessario, quod sit facilis, ac pronus ad detegendum confessionem. Unde multi affirmant, cavendum esse, ne quis unquam in confessione, aut in sermone familiariter dicat, hoc aut illud audivisse in confessione, quia est per hoc non reveleretur si pugnatur, exponit tamē pericolo revelandi, & dari scandalum. Hinc

Ad Primam rationem dubitandi dicitur in illo c. Non prohiberi peccati confessi revelationem absolute, & simpliciter cum adhibitis debita cautela, ut nullatenus audiens in notitiam penitentis venire valeat, secus est si in hanc notitiam devenire possit. *Ad Alterum* dicitur, quod onus in casu necessitatibus petendi consili, nec in alio quovis licitum sit propalare peccatum cum notitia peccatoris, nisi data ab ipso justa de causa licentia, & id est, siue petendo consilium sine expressione personæ id licet, ita cum eadem cautela licitum erit, alii justis de causis; lex enim per similitudinem rationis extenditur ab uno ad alium, *leg. Non possunt, ff. de R. f. & cap. Duditum, de Ecl.*

Ad Secundum Resp. eo modo quod *Primum*, prohibere revelari peccata relative ad penitentem, non absolute, & servata cautela prædicta. *Ad Ultimum* dicitur, peccatum esse materiam Sacramenti in ordine penitentem, & volentem absolviri, & ut sic verum est, non posse manifestari, secus est si sumatur simpliciter & per se; si enim non cadit sub sigillo, potest justa de causa, & ad bonum finem revelari. *Ex his*

Infers primū; Quod eti[us] loquens publicè, vel privatum de peccatis in confessione auditis prædicta cum cautela, non possit dici confessio, aut sigilli revelator, id tamen sit ab omnibus valde caverendum, & maxime cum loquuntur in eodem loco, in quo degunt illi, qui talia criminis patrarentur, quia id audientes non possunt non rubore suffundi, & facile de Confessario suspicari, quod non sit fidus secreti custos.

Infers secundū: Etiam cautum debere esse Confessarium in petendo consilio de peccatis ei confessis, ut tanta prudenter utatur, ut ille, à quo consilium postulat, in notitiam peccantis non veniat, alias revelator sigilli erit. Quo sacrilegio damnantur illi, qui transiente aliquo Theologo, vel Ca-

nonista per Ecclesiam statim è confessionali surgentes, & ibi relatio penitente genuflexo, quem ille pertinet consilium, & eo dato, reveruntur statim, & penitentem absolvunt. Clarè enim per hoc dignoscitur, peccatum illud fuisse ab eo penitentem commissum: & id est tuus eris, quod Confessarius petat à penitente, licentiam nominandi personam, si nec scandalum, nec noctivisa aliquid oritur: si autem nihil hujusmodi fieri possit, tunc expectat opportunitatem cum summa prudenter, & cautela petat postea consilium, ita tamen ut nullatenus anchora sceleris adverti possit.

An peccata impenitentis, & animo perpetratae di confessi cadant sub sigillo, *vñ. casum Tract. XII. Exam. IV. ante num. XXXV.*

CXIV. Datore parvula materia respectu hujus sigilli, ita ut revelare solim veniale sit veniale?

Dico: Non datur; sicut non datur in perjurio.

Ratio: Licet peccatum veniale secundum se sit materia levis, tamen in ordine ad sigillum confessio sit materia gravissima; possent enim homines merito timere, ne etiam peccata grava manifestentur.

Ratio: *Tum* quia penitentis potest fieri cum licentia penitentis, dicatur statim. *Unde*

QUARERO III. Potestem sacerdos de licentia contentum eius peccatum in confessione audijum revelare?

CXV. Resp. affirm. cum S. Thom. art. 4. nimis si sit licentia expressa; interpretativa enim, vel praesumpta per modum ratificationis non sufficit.

Ratio: *Tum* quia contentus potest facere, ut illud, quod sacerdos sciebat tantum ut Deus, sciat ut homo, quod fit per licentiam. Quæ ideo debet esse expressa, quia est in re gravissima. *Tum* etiam, quia secretum ea natura sua dependet à voluntate commitentis, sicut depositum à voluntate deponentis. *Tum* tandem, quia totum ius sigilli primario est in favore penitentis, ne confessio ipsi fiat onerosa, & odiosa, & in favore aliorum solim consecutiva se: *Sed* quilibet potest cedere favori primario sibi concessu. Ergo.

Dixi primario, ad insinuandam differentiam à privilegio fori Clericis concessu; nam lex, quæ eos eximit à civili, primario est condita in favore status Clericis, attendendo ad illius dignitatem, & decentiam, & non in favore cuiuscumque particularis personæ. Et ideo nullus Clericus potest cedere juri suo, ut à judice seculari judicetur.

CXVI. Oppono I. Quod non potest superior, nec potest inferior: *Sed*, ut ante dictum, Papa non potest aliquem licentiae ut revelari, quod in confessione audijum. *Ergo* nec penitentis confessario ad licentiam concessu.

Quod est institutum propter bonum commune, non potest ex arbitrio unius irritari: *Sed* celatio confessionis est instituta propter bonum commune totius Ecclesie. Ergo.

3. Si penitentis confessario suo potest dare hanc licentiam alium militie datum malis sacerdotibus, sed hoc est inconveniens. *Ergo*. *Prob. maj.* Quia revelando auditum in confessione possunt pretendere esse sibi à penitentibus datum licentiam. Ergo.

4. Si cum licentia penitentis potest Confessor peccatum revelare. *Ergo* is, cui illa licentia reservata potest iterum aliis revelare.

Hæc suo ordine solvit S. D. art. 4.
Ad 1. dist. maj. Si catena sint paria, conc. secundus, negatur. Disparitatem at S. D. dicens: *Papa non potest licentiae Sacerdotem ad dicendum, quia non potest facere, quod illud sciat ut homo; quod tamen facere potest iterum illi, qui confitetur.*
Ad 2. conceditur totum, sed negatur, quod irritetur in casu id, quod propter bonum commune est institutum: *Quia sigillum Confessionis non frangitur*, sit S. D. cum dicitur, quod alio modo scitur.
Ad 3. negatur maj. *Ad prob. dist. ant.* Quam tamē

men licentiam debent probare, conc. secūs, negatur. Unde ex hoc non datur imputatio malis Sacerdotibus, ait *S. Thom.* quia immunit eis probatio si accusantur, quod de licentia confitentis revelaverint.

Ad 4. negatur illatum: Quia ille, ad quem notitia peccati devenit mediante Sacerdotem de voluntate confitentis, participat in aliquo actu Sacerdotis. Et ideo similis est de eo, & de interprete, nisi forte peccator velit, quod ille absolute, & liberè sciat, ait *S. D.*

QUÆRO IV. Qui aliquid scit per confessionem, & etiam alio modo, potestne illud alteri revealare?

CXVII. Resp. cum *S. Thom.* art. 5. in c. dicentes. Opinio communior est, quod illud, quod homo aliis scit, sive ante confessionem, sive post, non tenetur celare quantum ad id, quod scit ut homo, potest enim dicere: Scio illud, quia vidi, tenetur tamen celare illud, in quantum scit ut Deus. Non enim potest dicere: Ego hoc audivi in confessione. Tamen propter scandalum vitandum debet abstine re, ne de hoc loquatur, nisi imminete necessitas, ita *S. Doct.*

Ratio ibidem. Sed contra. *Tum* quia nullus potest alium obligare, ad quod non erat obligatus, nisi sit suus Prelatus, qui obligaret cum praecipito; *Sed ille,* qui sciebat aliecas peccatum per visum, non erat obligatus ad celandum. *Ergo,* *Tum* etiam, quia alii possent impediti justitia Ecclesie, si quis, ut evaderet sententiam excommunicationis ferendam in ipsum propter peccatum, de quo convicuit est, confiteretur ei, qui sententiam ferre debet: *Sed* iustitiae executio est in praecipto.

Oppono: Duorum, quod est altero potentius, trahit ad reliquum: *Sed* scientia qua scit peccatum ut Deus, est potentior & dignior scientia qua scit peccatum ut homo. *Ergo* trahit ad se *eam*, ut nec per eam possit revelari.

Ad hoc S. Th. ibid. ad 3. dicit: Majorem esse intelligentiam de duabus, quae habent oppositionem: sed scientia qua scit alius peccatum ut Deus, & illa, qua scit ut homo, non sunt opposita. Et ideo ratio non procedit.

QUÆRO V. Per quam confessionem quis tene tur ad observantium sigilli? Item caditne sub sigillo, quidquid in confessione auditor?

CXVIII. Resp. I. ad 1. partem: Tenetur per omnem, & solam confessionem sacramentalem, quae est, dum fit animo accusandi, & peccata clavibus Ecclesie subiungendi, ad obtinendam absolutionem, licet hæc forte non detur, vel ex defectu requisitionis in ponente, vel defectu potestatis in Sacerdote.

Ratio: Nisi hoc dicatur, confessio redditur valde odiosa, & onerosa.

Resp. 2. Laicus se Sacerdotem simulans, & alterius, bona fide accedens, peccata audiens, tenuerit sigillo.

Ratio: Quia juxta dicta est confessio sacramentalis, non quidem in re, sed à ponente in prudentia estimatione, sic judicata.

Dixi: bona fide; si enim ponente sciat ficti nem, non consurgit sigillum, sicut nec, quando quis accedit ad verum sacerdotem animo illudendi, aut Confessarium ad crimen perturbabendi; quia non est ulla nus Confessio sacramentalis.

Resp. 3. Directe sub sigillo cadit, quidquid est materia confessionis, nimirum mortalia in genere & specie, venialia vero in specie: Indirecte peccatum complicitis eodem sigillo tegitur. *Item* defectus, & imperfectiones ponentes, ut quod sit scrupulos, morosus, indolens, dedius impertinentius, &c. Item omnia per quæ potest deveneri in notitiam peccatoris, aut peccati. *Item* circumstantia & similia, ex quorundam revelatione ponentes evenire potest infama, verecundia, confusio, mala suspicio, aliudne incommodum, ut si quis sit confessus, se illegitimè natum,

sacros Ordines suscepisse, se insimilis parentibus natum, jactasse generis nobilitatem, &c.

Ratio: Quia DD. communiter dicunt, sub sigillo cadere, quicquid confessionem reddit odiosam, vel onerosam, nec distinguunt inter auditu, vel visa.

Nota tamen, quod si tales defectus jam passim essent noti, non caderent sub sigillo.

Dixi: venialis in specie, id est, hoc vel illud;

quia non est contra sigillum, si Confessor dicat in genere: Petrus confessus est mihi venialis, nulum specificando; si enim est confessus, ad minus venialis confiteri debet. Item post duorum, vel trium confessionem auditor non licet dicere: Hic mihi est confessus sola venialis; nec licet unum laudare ob conscientia puritatem, non laudatis alii. Qui potest ori suspectio, quod alii sint confessi mortalium, injuritur que eis verecundia.

Ratio 4. Penitentia imposita cadit sub sigillo.

Declarator: Si penitentia sit signum culpa mortalis certa vel dubia, aut peccatorum venialium quoad numerum, vel speciem, frangitur sigillum ea revelando, secis si sit ita levis, ut ex ea colligi nequeat nisi quod communis, & notum est, scilicet penitentem viae venialis confessum.

Ratio pater ex dictis ad *Resp. 3.*

QUÆRO VI. Quinam tenetur ad sigillum confessionis? An & ipse ponentes?

CXIX. Resp. 1. Per se primo & directe tenetur sub Confessario, secundari & indirecte obligantur etiam alii, sive Clerici, sive Laici, qui sive licite, sive illicite, sive casa, sive studio peccata ex sola confessione sacramentali audierunt, ut contingit subinde illis, qui proxime adstant confessionali. *Item* est de interpretate. *Idem* est de Laico, cuius mentio facta in *R. 2.* ad q. 5. n. 118.

Ratio 1. p. Quia solus Sacerdos est minister hujs Sacramenti.

Ratio 2. & 3. p. Quia res transit cum suo onere, ut solet dici: Sed notitia ex Confessione comparata habet hoc onus, quod sigillo silentii debeat manere obsignata. Ergo

Ratio 2. Tenetur sigillo Superior, à quo petitur facultas absolvendi ad casu reservato. Ubi breviter not. Quod aliqui DD. reprehendant illum Superiori localem, qui Visitatori dicunt, in suo Conventu sep̄ peti licentiam absolvendi à reservatis. *Item* tenetur ille, à quo in casu aliquo fuit petitum consilium. Tenetur qui reperit chartam, in qua alterius peccata sunt scripta jam confessi, vel salem sacerdoti pro confessione jam porrecta.

Ratio 3. Adducta pro *R. 3. ad q. 5.* & pro *2. part. R. 1. ad. q. 6.*

Dixi: jam confessi: Si enim quis inveniat illam chartam ante confessionem inchoatam, non tenetur sigillo, benē tamen ad secretum naturale ut illius praecipi naturalis: *Quod tibi non vis fieri, alteri ne fecisti.* Hinc si in ea chatta contineretur aliquod crimen vergens in damnum innocentis, vel Reipublicæ, teneatur illud revelare. Cujus ratio patet in hoc *Exam. n. 110. circa medium.*

Ratio 3. Licet aliqui DD. teneant, etiam ipsum ponentes teneri obligatione sigilli circa ea, que in Confessione à Confessario audiunt, & circa quæ interest. Confessario: probabilis tamen est, quod solum teneatur obligatione naturali.

Ratio: Tum quia obligatio sigilli est in favorem solius ponentes, & non Confessarii. *Tum* etiam, quia ut ex dictis patet, obligatio sigilli solum cadit super illa, que clavibus Ecclesie subiunguntur, & Sacerdoti manifestantur.

QUÆRO VII. Licitne Confessario notitia confessionis ut ad regimen extermum ponentes? Ad ne-

gandum votum pro electione, vel beneficio, aut officio? Vel ad loquendum de peccatis cum ponente?

CXX. Resp. 1. negativè. *Ratio:* *Tum* quis est indirecta saltem fractio sigilli, Confessionem redens odiosam. *Tum* etiam, quia sigillum non solum obli-

gat

gat Confessarium erga alios, sed etiam erga ipsum ponentes.

Hinc discant caute agere concionatores in cathedrali, in vita invehentes, & Magistri Novitiorum in clausis, ac Monialium Confessarii eisdem concionantes, defectusque reprehendentes: facile enim contingit, ponentes, sex confessos pudore confundi.

Ratio 2. De auditu in confessione loqui, absque illa manifestatio ponentes, & sine periculo cognitionis, aut suspicionis ejus, non est peccatum magna tamen cautela hac in re est necessaria.

Ratio: Quia nulli fit injuria, nec confessio redditur odiosa.

Ratio 3. Sine expressa licentia ponentes non licet confessario de auditu in confessione cum eo, etiam sola, loqui extra confessionem.

Ratio: *Tum* quia per sigillum confessario clauditur os. *Pam* etiam, quia ponentes confessio redideretur odiosa. Vide in hoc *Exam. n. 122.* ad 5. quod nec duo confessari ejusdem ponentes possint inter se loqui de peccatis ejus.

Ratio 4. Prædictæ probabilitas est, quod non petit etiam licentia, possit confessario intra confessionem ponentes loqui de auditu in priori confessione, si prudenter judicetur necessarium.

Ratio: *Tum* quia id fit in eodem foro penitenti, in quo Confessor, ut ponentes curat: sicut tenetur) interdum eget reflexione super peccata præterita, eget prouide aliquo modo spectante ad presentem confessionem. *Tum* etiam, quia ita confirmat praxis confessariorum ex præcedentibus confessionibus sepe colliguntur consequendūm & recipiunt peccati, ac ponentes dispositionem, vel indispositionem ad absolutionem.

QUÆRO VIII. Licitne confessario notitia confessionis ut ad corrigendum compliceat ad petitionem ponentes?

CXXI. Resp. 1. Ponentes numquam licet in confessione confessario manifestare personam complice ob solum finem correctionis fraternæ, vel denuntiationis, vel ad bonam gubernationem Communis.

Ratio: *Tum* quia Confessio per se non ordinatur ad correctionem fraternam. *Tum* etiam, quia licet ponentes possit Confessario dare licentiam loquendi de peccatis propriis, non tamen de alienis. Vide supra *Exam. 6. num. 107. quest. 4.* de integratæ confessionis quodat revelationem complices.

Ratio 2. Etiam regulariter loquendo Sacerdoti non licet à ponente exigere, ut ob finem correctionis complice sibi extra confessionem manifestet.

Ratio: *Tum* quia exinde facile sequuntur multa pusilorum scandalorum violari sigillum Sacramenti. *Tum* quia regulariter sunt multi alii, qui taliter correctionem melius facere possunt quam confessio, cui complexum non est confessus.

Quid si prater confessarium nulla alia persona ad correctionem fraternam. *Dico:* Hoc casti, qui rarissimus est, posset Confessarius obligare ponentes, ut extra confessionem sibi manifestet complice, modo nullum possit subsequi scandalus, irreverentia, vel odium Sacramenti, fractio sigilli, etesseque casus extreme necessitatis, maximi boni, vel ad defendendum proximum, ut docet noster *Nugus.* Legantur pag. 6. tr. 1. & in *Appendice*, SS. D. N. Ben. XIV. Const. super non exquirende notitia compliceum, ob correctionem faciendam.

QUÆRO IX. Quomodo resolvit hos casus?

CXXII. Primò: Confessor qui ponentes ob indispositionem ei absoluere renunt dare schedulam, seu testimonium confessionis, frangit per hoc sigillum.

2. Sacerdos in confessione auditu talis nocte grave incendium, vel homicidium esse pardandum, quod Judicibus aperit sic: *Vigilate, quia accidere possunt aliqua derivatione, attendite vel corvae volvi;* *Judex vigilando mandatores deprehendit & panit, frangit* sigillum?

3. Potestne Confessarius pro explicacione proprii peccati in confessione peccatum alterius in confessione audire revelare?

4. Potestne Confessarius scientia confessionis uti ad evitandum grave periculum proprium vel allorum, spirituale vel temporale?

5. Sunt duo Confessarii, qui ejusdem penitentis peccata in confessione audierunt, possuntne illi (absque expressa ponentes licentia) salem pro salvatore ejus de peccatis illius inter se loqui?

Ad 1. Resp. Si alii sciant, quod ponentes hunc Confessarium accesserit, & ipse schedulam absoluere petat, tenuerit eam dare, ne denegando eum proteget, & sigillum frangat. Nec Confessarius eam demando monitor, quia solum testatur esse confessum. Si ponentes ex hoc capite occasionem perseverandi in malo, perditio ejus ex ipso est. Ceterum si nullus alius sciat, quod ponentes hunc Confessarium accesserit, schedulam negare non frangit sigillum.

Ratio:

Ratio: